

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Наставна програма

АНГЛИСКИ ЈАЗИК

за VIII одделение

Скопје, 2024 година

ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставен предмет	<i>Англиски јазик</i>
Вид/категорија на наставен предмет	Задолжителен
Одделение	VIII (осмо)
Теми/подрачја во наставната програма	<ul style="list-style-type: none"> ● <i>Мојот микро свет: јас, семејство, пријатели</i> ● <i>Мојот макро свет: населба, град, држава</i> ● <i>Наше образование, наша иднина</i> ● <i>Општество и животна средина</i>
Број на часови	3 часа неделно / 108 часа годишно
Опрема и средства	<ul style="list-style-type: none"> ● Компјутер (таблет), печатач, проектор, табла(интерактивна табла), постер. ● Фотографии, слики, предмети, флеш карти, стикери. ● Материјал за изработка на картички/а, честитки/а, хартија(во боја), хамер, ножици, лепак, блокови и прибор.
Норматив на наставен кадар	<ul style="list-style-type: none"> - завршени студии по англиски јазик и книжевност/литература - наставна насока, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС; - завршени студии по англиски јазик и книжевност (со звање професор по англиски јазик и книжевност), VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС; - завршени студии по англиски јазик и книжевност/литература - друга насока и со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на акредитирани високообразовни установи, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС; - завршени четиригодишни студии на студиската програма македонски и англиски јазик (со стекнат стручен назив професор по македонски и англиски јазик), VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС; - завршени двопредметни студии по англиски јазик и друг јазик, со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на акредитирани високообразовни установи, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС;

	<ul style="list-style-type: none"> - завршени студии по англиски јазик (со звање дипломиран филолог), со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на акредитирани високообразовни установи, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС; - завршени студии по англиски јазик на друга студиска програма, со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на акредитирани високообразовни установи, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС.
--	---

ПОВРЗАНОСТ СО НАЦИОНАЛНИТЕ СТАНДАРДИ

Резултатите од учење наведени во наставната програма водат кон стекнување на следните компетенции опфатени со подрачјето **Користење други јазици** од Националните стандарди:

	<i>Ученикот/ученицката знае и/или умеє:</i>
II-A.1	да разбере реченици и често употребувани фрази што се однесуваат на области од најнепосредна лична важност (како лични и семејни информации, потреби и интереси);
II-A.2	да ја извлече главната поента во јасни, едноставни пораки, соопштенија, упатства, молби и сл.;
II-A.3	да прочита и разбере едноставни текстови од различни видови, на позната и помалку позната тематика, соодветни на возраста;
II-A.4	да најде конкретни информации во текстови во реални материјали (како на пример, реклами, проспекти, упатства, брошури, менија, возни редови и сл.) и да разбере куси едноставни пораки, со цел да се снајде во секојдневни ситуации;
II-A.5	да комуницира во конкретни и секојдневни ситуации кога се бара едноставна и директна размена на информации на познати теми;
II-A.6	да ги изговара јасно и правилно сите гласови и гласовни групи, почитувајќи ги правилата за акцентирање и интонација, при што евентуалните неправилности не ја попречуваат комуникацијата;
II-A.7	да користи најчесто употребувани искази и реченици кои произлегуваат од непосредното искуство и/или се однесуваат на теми и ситуации од непосреден интерес;
II-A.8	да ги пишува зборовите и изразите со релативна точност, применувајќи ги правописните правила;
II-A.9	да ги почитува основните граматички правила и исклучоците при писмено и усно изразување;
II-A.11	да користи низа од искази и реченици за да напише порака, писмо, белешка, разгледница и да опише со едноставни зборови нешта од непосреден интерес.
	<i>Ученикот/ученицката разбира и прифаќа дека:</i>

II-Б.1	преку изучување на друг јазик се олеснува учењето на повеќе јазици и можноста за комуникација со припадници на различни културни/јазични групи;
II-Б.3	преку изучувањето на други јазици се развива интерес и љубопитност за различни јазици и култури;
II-Б.4	преку изучувањето на други јазици се развива почитување за другите култури и се подобруваат интеркултурните компетенции.

Наставната програма вклучува и релевантни компетенции од подрачјата **Дигитална писменост, Личен и социјален развој и Општество и демократска култура, Техника, технологија и претприемништво и Уметничко изразување и култура** на Националните стандарди:

<i>Ученикот/ученичката знае и умее:</i>	
IV-A.1	да процени кога и на кој начин за решавање на некоја задача/проблем е потребно и ефективно користење на ИКТ;
IV-A.5	да определи какви информации му/и се потребни, да најде, избере и преземе дигитални податоци, информации и содржини;
V-A.4	да прави процена на сопствените способности и постигања (вклучувајќи ги силните и слабите страни) и врз основа на тоа да ги определува приоритетите што ќе му/и овозможат развој и напредување;
V-A.6	да си постави цели за учење и сопствен развој и да работи на надминување на предизвиците што се јавуваат на патот кон нивно остварување;
V-A.7	да ги користи сопствените искуства за да си го олесни учењето и да го прилагоди сопственото однесување во иднина;
V-A.13	да комуницира со другите и да се презентира себеси соодветно на ситуацијата;
V-A.14	да слуша активно и соодветно да реагира, покажувајќи емпатија и разбирање за другите и да ги искажува сопствените загрижи и потреби на конструктивен начин;
V-A.15	да соработува со други во остварување на заеднички цели, споделувајќи ги сопствените гледишта и потреби со другите и земајќи ги предвид гледиштата и потребите на другите;
V-A.17	да бара повратна информација и поддршка за себе, но и да дава конструктивна повратна информација и поддршка во корист на другите;
V-A.19	да дава предлози, да разгледува различни можности и да ги предвидува последиците со цел да изведува заклучоци и донесува рационални одлуки;
V-A.21	да го анализира, проценува и подобрува сопственото учење;
VI-A.2	да го анализира сопственото однесување со цел да се подобри, поставувајќи си реални и остварливи цели за активно делување во заедницата;
VI-A.3	да ги формулира и аргументира своите гледишта, да ги сослушува и анализира туѓите гледишта и со почитување да се однесува кон нив, дури и тогаш кога не се согласува;

VI-A.5	да ги разбира разликите помеѓу луѓето по било која основа (родова и етничка припадност, возраст, способности, социјален статус итн);
VI-A.6	да препознава присуство на стереотипи и предрасуди кај себе и другите и да се спротивставува на дискриминација;
VII-A.9	активно да учествува во тимска работа според претходно усвоени правила и со доследно почитување на улогата и придонесот на сите членови на тимот.
<i>Ученикот/ученицката разбира и прифаќа дека:</i>	
IV-Б.1	дигиталната писменост е неопходна за секојдневното живеење - го олеснува учењето, животот и работата, придонесува за проширување на комуникацијата, за креативност и иновативност, нуди разни можности за забава;
V-Б.3	сопствените постигања и добросостојба во најголема мера зависат од трудот што самиот/самата го вложува и од резултатите што самиот/самата ги постигнува;
V-Б.4	секоја постапка што ја презема има последици по него/неа и/или по неговата/нејзината околина;
V-Б.7	иницијативноста, упорноста, истрајноста и одговорноста се важни за спроведување на задачите, остарување на целите и надминување на предизвиците во секојдневните ситуации;
V-Б.8	интеракцијата со другите е двонасочна – како што има право од другите да бара да му биде овозможено задоволување на сопствените интереси и потреби, така има и одговорност да им даде простор на другите да ги задоволат сопствените интереси и потреби;
V-Б.9	барањето повратна информација и прифаќањето конструктивна критика води кон личен напредок на индивидуален и социјален план;
VI-Б.2	сите луѓе, вклучувајќи ги и децата, имаат право да ги изразуваат своите мислења и ставови и да учествуваат во донесувањето одлуки кои се поврзани со нивните потреби и интереси;
VIII-Б.4	културниот диверзитет влијае врз развојот на идентитетот на припадниците на различни култури;
VIII-Б.5	на разликите меѓу културите треба да се гледа како на можности за учење и како предизвик за заемно разбирање и напредување;
VIII-Б.6	почитувањето и промовирањето на другите култури придонесуваат за обезбедување почит за сопствената култура од страна на другите.

РЕЗУЛТАТИ ОД УЧЕЊЕ

Тема: **МОЈОТ МИКРО СВЕТ: ЈАС, СЕМЕЈСТВО, ПРИЈАТЕЛИ**

Вкупно часови: **27**

Резултати од учење:

Ученикот/ученичката ќе биде способен/-на да:

1. слуша и разбира бавен и јасен стандарден говор во секојдневен разговор и/или дискусија во кој се вклучени одреден број лексички единици поврзани со музика/филм/театар/кино, спорт, медиуми и други лични интереси;
2. иницира и води секојдневен разговор поврзан со пријатели, семејство, лични интереси и слободни активности формулирајќи реченици во *Present Simple Tense*, *Present Continuous Tense* и едноставни реченици во *Present Perfect Tense*;
3. чита и разбира едноставни текстови и лични писма со конкретна содржина на теми поврзани со семејството, пријателите, интересите и слободното време кои вклучуваат определен број сложени описни придавки (составени од два збора), прилози и прилошки определби за време, прилози за начин и фразални глаголи со основа од глаголот *take*;
4. пишува едноставно лично писмо и/или кус опис на (позната) личност.

Содржини (и поими):

а) Јазични функции:

- разликување повторливи дејства и/или факти од дејства кои се случуваат во моментот на зборување/пишување
- искажување дејства што почнале во минатото и сè уште траат
- опишување физички изглед и карактерни особини на лица/предмети од непосредното опкружување
- искажување присвојност, припадност, потекло и сопственост
- барање и давање информации за (сетилни) сензации т.е. информации во врска со мирис, вкус, чувство за некој предмет/појава/активност
- изразување мислење, намера и потреба (со примена на различни сложени глаголски конструкции)
- изразување релации поврзани со членови од поширокото семејство

Стандарди за оценување:

- Опишува повторливи дејства и/или факти и дејства кои се случуваат во моментот на зборување/пишување користејќи соодветно граматичко сегашно време (*Present Simple Tense/Present Continuous Tense*).
- Составува едноставни реченици во *Present Perfect Tense* за да искаже дејство што почнало во минатото и сè уште трае.
- Користи значителен број описни придавки составени од еден збор/компонента за да опише физички изглед и карактерни особини на лица/предмети од непосредното опкружување.
- Користи одреден број описни придавки составени од два збора/две компоненти за да опише физички изглед и карактерни особини на лица/предмети од непосредното опкружување.
- Поврзува неколку реченици во мисловна целина за да опише (позната) личност.
- Употребува именки, присвојни заменки и присвојни придавки за да искаже присвојност.

<ul style="list-style-type: none"> ● искажување мислење во врска со теми поврзани со музика/филм/ театар и кино ● опишување занимации (лични интереси и хоби) и активности во слободно време преку споделување лични искуства и посведочени настани ● разликување факти од мислења ● изразување благодарност 	<ul style="list-style-type: none"> ● Поставува прашања и дава одговори во врска со сетилните сензации. ● Формулира реченици со определен број сложени глаголски конструкции ((<i>v + (-ing)</i> / <i>v + to-infinitive</i>) за да изрази мислење, намера или потреба. ● Зборува за семејството користејќи широк спектар лексички единици за објаснување на потесни и пошироки семејни релации. ● Поврзува неколку реченици во низа за да искаже мислење на теми поврзани со музика/филм/ театар и кино. ● Составува едноставно лично писмо во кое се зборува за лични интереси, хоби и слободни активности. ● Препознава фрази за изразување мислење и прави разлика помеѓу факт и мислење во прочитан/слушнат едноставен текст. ● Користи готови реченични модели со кои се изразува благодарност.
<p>б) Лексички единици:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● семејство и пријатели: <i>mother-in-law, father-in-law, sister-in-law, brother-in-law</i> ● музика/филм/театар/кино: <i>action film, cartoon, character, documentary, drama, tragedy, episode, quiz, reality show, scene, sci-fi, show, weather (forecast)</i> ● музички инструменти: <i>cello, flute, guitar, tambourine, trumpet, tuba, violin</i> ● медиуми: (радио/телевизија/социјални мрежи): <i>news, publishing, announcement, mass audience, desinformation, clickbait, headlines</i> ● занимации, лични интереси и активности во слободното време: <ul style="list-style-type: none"> - <i>indoor activities: boxing, boxing gloves, handball, aerobics, badminton, hockey, ice skating, judo, karate table tennis, net, bat, stick</i> - <i>outdoor activities: athletics, yoga, golf, jogging, running shoes, sailing, scuba diving, snowboarding, protection helmet, tennis, volleyball, windsurfing</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ● Препознава и применува правописни правила за сложени именки кои означуваат семејни врски. ● Разликува значење на значителен број лексички единици поврзани со музика/филм/театар/кино. ● Препознава клучни зборови поврзани со медиуми и вести. ● Користи значителен број именки кои означуваат различни спортови и спортски активности. ● Поврзува соодветни глаголи со именки кои означуваат различни видови спорт и спортски активности за да формира зачестени колокации. ● Набројува поими кои означуваат сетила и ги поврзува со лексички единици за именување делови од телото.

<ul style="list-style-type: none"> • колокации од глагол и именка, поврзани со активности, лични интереси и активности во слободното време: <i>to do aerobics/ karate / athletics / yoga / judo</i> <i>to go golfing/ ice skating/ jogging/ scuba diving,</i> <i>windsurfing/ snowboarding</i> <i>to play badminton/ volleyball/ golf/ hockey/ tennis/ table tennis</i> • сетила: <i>hearing (ears); sight (eyes); smell (nose); taste (tongue); touch (fingers)</i> 	
<p>в) Граматички структури:</p> <ul style="list-style-type: none"> • уежбавање на сегашни времиња (<i>Present Simple Tense and Present Continuous Tense</i>) • уежбавање прилози и прилошки определби за сегашно време (<i>once a day/ twice a day / three / four / five times a day, always, usually, often, sometimes, never, frequently, rarely, daily, from time to time, every day/week/month, on weekdays, on Mondays, tonight, at the moment, now</i>) • форма и употреба на <i>Present Perfect Tense</i> за сите лица во еднина и множина во потврдни, одречни и прашални реченици (со минат партицип од правилни глаголи) • форма и употреба на <i>Present Perfect Tense</i> за сите лица во еднина и множина во потврдни, одречни и прашални реченици (со минат партицип од неправилни глаголи) • прилози за време <i>Present Perfect Tense (since/for)</i> • описни придавки за опишување на надворешни/внатрешни т.е. физички/психички карактеристики на лица/предмети од непосредното 	<ul style="list-style-type: none"> • Препознава факти и користи <i>Present Simple Tense</i> за да ги искаже истите. • Разликува повторливи дејства што се случуваат во моментот на зборување и користи соодветно граматичко сегашно време во даден контекст. • Разликува значење на значителен број прилози и прилошки определби за сегашно време и ги применува со соодветно граматичко време. • Препознава и користи куси и долги потврдни и одречни форми, како и форми за лице и број на помошниот глагол <i>have</i> за <i>Present Perfect Tense</i>. • Препознава наставка за минат партицип кај правилни глаголи и репродуцира форми за минат партицип на определен број неправилни глаголи. • Применува инверзија на помошниот глагол и подметот за да состави прашање во <i>Present Perfect Tense</i>. • Користи прилози за време за да потенцира почетна точка или вкупно времетраење на одредена активност која започнала во минатото и сè уште трае.

<p>опкружување составени од еден збор/компонента (<i>adult, attractive, bossy, independent, outgoing; polite, rude, shy, slim, strong, thin, wavy, young</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> описни придавки за опишување на надворешни/внатрешни т.е. физички/психички карактеристики на лица/предмети од непосредното опкружување составени од два збора/компоненти (<i>good-looking, middle-aged, well-known, well-built</i>) присвојност кај именките во еднина и множина кои завршуваат на - s (<i>James' hair</i>); контрастирање (споредување и разликување) присвојни придавки (<i>my, your, his, her, its, our, their</i>) и присвојни заменки (<i>mine, yours, his, hers, its, ours, theirs</i>); прашални конструкции за добивање информации во врска со мирис, вкус, чувство за некој предмет/појава/активност со <i>What + does + it + verb + like (What does it sound / look / smell / taste / feel like)</i> увежбување и проширување на листата на сложени глаголски конструкции (<i>like/dislike/love/enjoy/hate + (- ing)</i> и <i>want/offer/learn/ask + to infinitive</i>) прилози за начин (<i>alone, absolutely, friendly, probably</i>) фразални глаголи со основа од глаголот <i>take (take after, take in, take off, take on, take over, take out, take up)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Разликува значење на значителен број описни придавки составени од еден збор/компонента за опишување изглед на лица/предмети и карактерни особини и соодветно ги применува во контекст. Разликува значење на определен број описни придавки составени од два збора/две компоненти за опишување изглед на лица/предмети и карактерни особини и соодветно ги применува во контекст. Препознава и применува правописни правила за присвојност кај именките. Разликува значење на присвојни заменки и присвојни придавки и соодветно ги користи во даден контекст. Составува прашања по зададен модел за да побара информација во врска со сензорни сетила. Групира определен број глаголи од сложени глаголски конструкции по кои следи герунд и определен број глаголи од сложени глаголски конструкции по кои следи глагол во основна форма. Идентификува прилози за начин во реченица или едноставен текст. Препознава форма на фразални глаголи и разликува значење на одреден број зачестени фразални глаголи со основа од глаголот <i>take</i>.
<p>г) Содржини за дискусија:</p> <ul style="list-style-type: none"> искажување лично мислење/став/препорака за омилен филм/песна/музичар(и) 	<ul style="list-style-type: none"> Поврзува неколку реченици во низа за да искаже мислење/став/препорака за омилен филм/песна/музичар(и)

- заеднички активности на моето семејство
- Меѓународен ден на музиката- 1 Октомври
(*International Music Day- 1st of October*)
- типови дезинформации, наслови и "кликбејт"

- користејќи значителен број лексички едници поврзани со музика/филм/театар/кино.
- Користи соодветно граматичко време за да искаже повторливи активности кои се заеднички за целото семејство и применува соодветен прилог за време за да го изрази временскиот интервал на повторливост.
  - Објаснува зошто се обележува Меѓународниот ден на музиката.
  - Објаснува како се манипулира со "кликбејт".

Примери на активности:

- *Describing photos* - Учениците ги опишуваат семејните фотографии (парче празна хартија) користејќи само *Present Simple* и *Present Continuous*. На пр. *This is my brother John. He's holding hands with his girlfriend Jane. They are married and have three kids now. They live in Canada.*
- *Crack the Case Activity* – Учениците „детективи“ добиваат картички со изјави „на сведоците“ кои треба да ги прочитаат и да утврдат што е факт а што е мислење. На пр. *Chocolate is the best flavour for ice cream. = Opinion; Football and baseball are team sports. = Fact*
- *Habitual Vs. Progressive* – Преку дискусија (прашања – одговори) со претходно изготвена листа на прашања, учениците увежбуваат да разликуваат повторливи дејства од дејства што се случуваат во моментот на зборување. На пр. *What kind of books do you usually read? / What are you reading at the moment? What type of TV series do you like? / What series are you watching at the moment?*
- *Choose the right adverb/time expression* – На интерактивна табла се активира вежба во која учениците ги дополнуваат речениците со соодветниот прилог/прилошка фраза. На пр.: *I _____ listen to classical music. My mum is cooking pasta _____.*
- На претходно изготвен наставен лист учениците ги подредуваат прилозите и прилошките определби за сегашно време во правилната колона (*Time (when); Duration (how long); Frequency (how often)*), а потоа избират три од понудените фрази за да напишат реченици. На пр. *once a day - Marko exercises once a day.; from time to time – Ema paints from time to time.; sometimes – Adrian goes swimming sometimes.*
- *The perfect teenager* – Учениците им кажуваат на своите другари работи што ги направиле или не ги направиле оваа недела, при што користат правилни потврдни и одречни форми за *Present Perfect Tense*. На пр. *I've cooked breakfast. I haven't shouted to my sister.*

- *Who is it?* - Учениците пишуваат опис на некој што го познаваат користејќи *for* и *since*, за потоа нивните соученици во групата да ја погодат личноста која се опишува. На пр. *He's 72 years old. He's lived in his house for sixty years. He's been married to my great-grandmother since he was eighteen.*
- *Past Participles Bingo* – Учениците играат „Бинго“ за да ја увежбуваат *Past Participle* формата на глаголите.
- *Complete the questions* – На претходно изготвен наставен лист учениците најнапред ги комплетираат прашањата, а потоа пишуваат одговори користејќи *Present Perfect*. На пр. *Kevin / do / the washing up? (the shopping) = Has Kevin done the washing up? No, he hasn't done the washing up. He's done the shopping.*
- *Matching game* – Учениците правилно ја поврзуваат дадената придавка со дадениот опис, а потоа со истите пишуваат реченици за да се опишат себеси. На пр. *I like doing things on my own. I don't like asking for help = independent; I don't like meeting new people. I'm not very confident. I'm quite moody.*
- *Unscramble the adjectives* – Од дадените букви во измешан редослед учениците прво ги одгатнуваат придавките, а потоа со нив ги комплетираат дадените реченици. На пр. *EITLGNELITN = intelligent; My sister's more intelligent than me. She always gets better marks in exams.*
- *Makes Sense* – На претходно изготвениот наставен лист учениците, прво ги поврзуваат поимите кои означуваат сетила со лексички единици за именување делови на телото. На пр. *taste – mouth; hearing – ears;* Потоа со соодветниот глагол ги пополнуваат дадените реченици. На пр. *The curry I had for lunch tastes spicy; That perfume smells good; This music sounds nice. Turn it up; и др.*
- *Lost and found* – Учениците се обидуваат да го опишат изгубениот предмет кој неодамна го изгубиле користејќи соодветни придавки за опис. На пр. *I lost my purse. It's black. It's made of leather. It's a designer bag. It has gold buckles. It's about thirty centimeters long and forty-five centimeters wide.*
- *Who the things belong to?* – Учениците ги пополнуваат празните места во дадените реченици со претходно дадени зборови. На пр. *That's my brother's cup and this is _____ . My grandmother gave it to _____ .*
- *Possessives quiz* – На интерактивна табла се активира квиз во кој учениците треба да ја одгатнат правилната форма за присвојност за да добијат поен. На пр. *Please don't park there. That is the employee of the _____ parking place. – month's / month / months / months'.*
- *Find someone who ...* - На претходно изготвениот наставен лист со дадени прашања учениците се обидуваат да пронајдат другар/ка кој ја врши предложената активност. До активноста го запишуваат името на другарот/ката, и поставуваат дополнително прашање за дополнителна информација која ја запишуваат во соодветната графа, со цел увежбување на

сложените глаголски конструкции ((v + (-ing) / v + to-infinitive). На пр. *Do you love watching horror films?; Why do you love watching films?*

- *Relationship vocabulary practice* - Учениците во парови на претходно изготвениот наставен лист прво ги поврзуваат зборовите за семејството и семејни врски со дадените слики. Потоа ги групираат во зборови кои именуваат потесно или пошироко семејство. За на крај точно да ги подредат и да состават реченици. На пр. *My brother-in-law likes to help my father in the garden.*
- *Family relations brain teaser* – На интерактивна табла се активира вежба која ги мотивира учениците да размислат пред да одговорат за семејните врски на овие луѓе. На пр. *My sister's husband is my brother-in-law. My husband's mother is my mother-in-law.*
- *Culture* - На табла се цртаат три колони и се именуваат една за музика, една за театар и една за филм/кино. Се споделуваат слики од различни филмови, театарски претстави и музичари. Учениците поделени во групи прво ги лепат сликите во правилната колона, а потоа со свои зборови во неколку реченици искажуваат свое мислење за омилениот филм /музичар /театарска претстава. На пр. *I like science-fiction movies. My favourite one is Avatar: The Way of Wat*
- *Culture crosswords* – учениците ги одгатнуваат зборовите поврзани со музика/филм/театар/кино на претходно изготвениот крстозбор.
- *Fake news* – За да добијат одговор на следните прашања: Што се лажни вести? Зошто е толку тешко да се открие лажната вест? Кој ги создава и зошто? учениците ја читаат претходно изготвената статија „*The rise of fake news*“, а потоа го заокружуваат точниот одговор на дадените прашања.
- *Indoor and outdoor activities Hangman* – Поделени во групи, учениците играат бесилка. Со дадените букви се обидуваат да го погодат спортот или спортската активност. На пр. *ntndbnamio = badminton; ginborawnos = snowboarding;*
- *Play, go, do* – На претходно изготвениот наставен лист или на интерактивна табла учениците го избираат точниот глагол пред спортската активност во дадените реченици. На пр. *We're planning to _ hiking in the mountains for the weekend. (do – go – play)*
- *Identify the adverbs* – Учениците ги подвлекуваат прилозите во кусиот текст што се споделува со нив. На пр. *Joe Simpson and Simon Yates were the first people to climb the West Face of the Siula Grande in the Andes mountains. They reached the top successfully, but on their way back conditions were very difficult.*
- *Can you guess?* – Учениците ги дополнуваат дадените изрази / нецелосни фразални глаголи со вметнување соодветен предлог или прилошка честичка од опциите дадени во заградите. На пр. *She takes ... her grandmother. (in – off – after)*

- *Favorite actor/actress* – Во претходно предложени ресурси, книги, статии од весници/списанија или интернет, учениците поделени во групи се обидуваат да најдат информации за нивниот омилен актер или актерка, и потоа да состават кратка PowerPoint презентација која ќе ја презентираат пред сите во класот.
- *Family Activities* - На табла се истакнуваат прашања од типот: *What do we do for breakfast, lunch and dinner? Eat together!; What do you like to do with brothers and sisters? Talk/Play; Has anyone ever gone on a holiday before? Where? Who went?; What are your favourite things to do with your family? Go bowling once a week; Have a picnic from time to time;* Учениците одговараат на прашањата, презентирајќи ги активностите кои заедно ги прават со своето семејството. На пр. *My favourite thing is going on holiday with my family. We have been to Ohrid. My sister likes swimming in the lake. My brother doesn't like fishing, so he sunbathes.*
- *International Music Day* – По дискусија околу Меѓународен ден на музиката на учениците им се дава краток текст со податоци како започнал овој посебен ден и како се слави ширум светот за потоа да истражуваат на интернет дали овој ден се слави кај нас, а доколку не се слави, како тие би го славеа. Најдобрите идеи се лепат на хамер кој се насловува „World Music Day“.
- *News makers/news fakers* - На учениците им се прикажуваат кратки, примамливи наслови и се отвара дискусија дали и колку наидуваат на вакви наслови и дали ги читаат текстовите со такви наслови, за да им се објасни дека таквите наслови се примамливи и ги тераат читателите да кликнат на нив, иако не се вистинити. Потоа разговорот се насочува кон тоа како може да ги препознаваме и зошто не треба да ги кликнеме, односно кој има придобивка од текстовите со таквите наслови. На пр. *"How I Made \$1 Million Last Week From Clicking Here"*.

Примери за читање со разбирање и/или зборување:

- *I am an eighth-grade student. My brother-in-law is a Brazilian Jiu-Jitsu (BJJ) junior champion. I also took up BJJ a few months ago. It is an amazing sport. It is all about being calm, patient, and comfortable in uncomfortable situations. It improves you as a person because you learn how to use patience to react better in bad situations.*

Tarik: Hi, Marina. Do you want to go and watch a film?

Marina: Hi, Tarik. Sure, what's on?

Tarik: Well, there are two action films, John Wick, Chapter 4 and, Dungeons & Dragons: Honor Among Thieves. They're both in 3D.

Marina: I've already seen John Wick. I haven't seen Dungeons and Dragons. What is it about?

Tarik: The film and the mini-series are based on the tabletop role-playing game Dungeons & Dragons.

Marina: That sounds interesting. But I don't really want to see an action film. What else is on?

Tarik: There's that science fiction film, Dune, Part 2, but I've already seen it.

Marina: Is it good?

Tarik: Yes, it is, but I don't want to see it again. There's a romantic comedy called Red, White and Royal Blue.

Marina: Mmm, I'm not sure. Are there any horror films on?

Tarik: Yes, there's Renfield. It's got vampires in it.

Marina: OK, sounds good. Let's go and watch Renfield. What time is it on?

Tarik: It's on at 12 o'clock or at half past two.

Marina: Is it on this evening?

Tarik: Yes, at 7:30.

Marina: Perfect. Let's go at 7:30.

Tarik: OK, shall we meet at the cinema at 7:00?

Marina: Great! See you later.

Go, sports!

Sports activities for students are one of the best pastimes for young people. Why is it important to pick a sport? Well, there are numerous reasons: sport helps us make friends, share fun and exciting moments, improve our mood, get better sleep, and makes us more energetic and cheerful. Team sports like soccer, basketball, volleyball, football, softball are probably the most popular sports activities among students. First of all, they're easily accessible - you don't need any special equipment or perfect skills. Wanna have fun doing sports along with listening to cool music and relaxing? What can be a better idea than a dancing class? Tango, salsa, hip-hop, jazz-funk, swing, contemporary music... just keep experimenting until you find the one you really enjoy.

Besides dancing, you may like yoga, gymnastics, pilates, aerobics, and cheerleading. And the best part is that you can invite your friends and family to see how you perform in a concert or even partake in competitions.

If you're into outdoor sports activities, which let you explore the world and learn new skills at the same time, here are several ideas for you: hiking (backpacking), rowing, cross-country skiing, rock climbing, and cycling. You'll see fantastic scenery, take amazing photos, have the time of your life, and forget about your daily routine with any of these sports.

If you're looking for a solo workout, Running, parkour, and strength training can also replace swimming as the great ways of spending time on your own with profit to your health.

So, GO SPORTS!

We should protect our eyes from dust, strong sunlight, and bright light mobile screen. People have to wear spectacles due to poor eyesight, they help them to see clearly.

I have absolutely no idea what this movie is about.

The two department managers are having lunch at the moment. We shouldn't disturb them.

I can't listen to what you are trying to tell me because I'm so nervous at the moment.

Hi Dan! – What are you planning to do this evening? – Well, I am going to a concert with a few friends and after that we are having a good meal at a fine restaurant.

What does your dad do for a living? – Well, he's a lawyer but he quit his old job and at the moment he is looking for a new one.

I have bought a new pair of shoes.

Have you finished that book yet?

I haven't seen you for ages! You look fantastic!

Lukaku has scored another goal for Manchester United.

We have visited ten museums since we arrived here in Rome.

The novelist has already written eight pages of his new book.

I have read this book now, so you can have it back.

There's nothing left to eat. My sister has eaten everything I left in the kitchen.

Mohammed is my brother-in-law's son.

My grandpa's beard is white.

This is my grandparents' house.

My cousins' birthdays are both in January.

Simon's phone is new. He bought it yesterday.

Can you see Adisa's keys? She can't find them.

This laptop is his laptop and not my laptop. This laptop is his and not mine.

These keys are her keys and not your keys. These keys are hers and not yours.

Are those your bikes over there? Yes, they are ours.

Is this your grandparents' house? Yes, it's theirs.

This isn't my sister's cat. Hers is much bigger and has darker fur.

A: What do you feel like doing today?

B: I'm not sure. What do you think about seeing a movie?

A: That sounds good to me.

I hate making mistakes when I take my tests. She hates coming home late.

He hates to be away from his family. She's a person who hates to make mistakes.

Don't forget to take out the garbage. Let me take you out to dinner some time.

I think that you shouldn't take on more than you can handle.

Do you take after your mother or your father?

Harry Potter is one of England's greatest national treasures. Everyone loves it!

The movies are about Harry Potter, a wizard, and all of his magical adventures. The Harry Potter films are a must-see if you are learning English! All of the main characters go to a magic school called Hogwarts. The wizarding world of Harry Potter has its own animals and history, and it uses language from basic English to magical words made up by author J.K. Rowling. Some of these nonsense words are even used by fans! For example, 'muggle', which is an insult meaning 'someone who cannot perform magic'. There are eight Harry Potter films which are based on the seven books by J.K. Rowling, but it is best to start with the first (Harry Potter and the Sorcerer's Stone).

P.S. I love you

Something important happens when we receive and write letters/notes. We realise that the written word has a purpose, brightening someone's day. All we need to connect more closely, and to express feelings that we think of each other, is just a sheet of paper, pencil, crayon, or marker for this fun family activity. Surprise your mom at work by simply putting a simple note in her lunch box.

What to do:

Send your little notes across the family (by putting them in a pocket or lunch box, in the pocket of a jacket, in your granddad's shopping bag, for example). When you or someone from your family finds it, show the note and read it aloud with expression. Expressing feelings or thoughts relate to a person and the message - smile, raise your eyebrows, show thumbs up etc. Don't forget to end it with: P.S. I love you!

For example:

Dear Grandma,

I like it when you make ice cream. It's better than the kind we buy at the store.

(or)

I borrowed your comb this morning. I hope you don't mind!

Your grandson,

Darryl

P.S. I love you

Viva la musica!

Music is celebrated every day, but we have to mention two important dates: the International Music Day that we celebrate on October 1, and the World Music Day, which is celebrated on June 21. The idea is to promote music. This also happens in two different ways. People play their music and perform, or busk, in the streets. These buskers can be professional or amateur musicians. The second way is to hold free concerts. These are free for concert-goers and free for organisers – the artists receive no money for it. All music shares some common elements including pitch, rhythm and tempo. The word 'music' originally comes from Greek. Music is a part of all cultures. Many of us cannot live without it. We have to listen to it or produce it. We sing in the shower, download digital music from the Internet, and the lucky ones make a living from making it. Each country has its own music traditions and culture. This gives the music from each country its own unique and distinctive sound. We know instantly whether a piece of music comes from India, Africa, Australia or South America. So happy Music Day, everyone!

Warning - Clickbait!

If you've spent any time on the Internet, you've seen articles and images with catchy headlines - clickbait. They are sensational headlines that get your attention so that you would click a link to an article, image, or video. They don't present facts - clickbait headlines are all about your emotions and curiosity. Once you click on them, the website earns money from advertisers. The things that are usually posted are not true. Websites use clickbait to draw in as many clicks as possible. Sensational headlines and content were used in the past but they have become a danger in today's digital world. Although it's based on an old idea, clickbait has the same purpose: to grab your attention at all costs. Clickbait can be harmful when it's used along with the creation of fake news. Fake headlines stoke the emotions of readers, who then spread lies on social media. Studies show that 6 out of 10 people share headlines on social media without reading the actual article! But, can we recognize it? They have headlines and images that are not very clear and can let your imagination run wild. Clickbait also uses shock to grab your attention, or numbered lists, like "12 Facts You Won't Believe Are True". Many links use a combination of these elements.

Тема: **МОЈОТ МАКРО СВЕТ: НАСЕЛБА, ГРАД, ДРЖАВА**

Вкупно часови: **27**

Резултати од учење:

Ученикот/ученичката ќе биде способен/-на да:

1. слуша и разбира едноставни упатства за снаоѓање во просторот и користење јавен превоз;
2. чита, разбира и извлекува потребна информација од вообичаени текстови, ознаки и известувања на јавни места, како ресторани, железнички/автобуски станици, кина, театри, музеи и други знаменитости и обележја;
3. зборува и учествува во директна размена на информации за ориентирање во просторот (градот/населеното место) и споредува начини на транспорт;
4. пишува едноставна приказна и/или опишува минат настан од секојдневниот живот.

Содржини (и поими):

а) Јазични функции:

- прераскажување настани
- искажување обврска, наредба и забрана кои произлегуваат од лично мислење или од одредени правила/прописи
- споредување две и повеќе идеи
- опишување на непосредната околина
- опишување знаменитости

Стандарди за оценување:

- Поврзува низа реченици во *Past Simple Tense* и *Past Continuous Tense* за да прераскаже настан.
- Разбира значење на искажана обврска или неопходност со модалниот глагол *must*.
- Користи модален глагол *must* за да искаже обврска, наредба и забрана кои произлегуваат од правила/прописи и глагол *have to* за да искаже обврска, наредба и забрана кои произлегуваат од лично мислење.
- Контрастира идеи со примена на сврзниците *although* и *however*.

<ul style="list-style-type: none"> ● давање/барање информации поврзани со насоки за просторно ориентирање, патување и превозни средства ● опишување начини на користење превоз и движење во сообраќајот ● прераскажување активности од секојдневието и непосредното опкружување ● барање за објаснување на клучни зборови од фраза или реченица и изведување на нивното значење ● генерализирање (примена на глаголски именки) 	<ul style="list-style-type: none"> ● Применува усвоени изрази и фрази за детален опис на непосредната околина. ● Користи широк спектар на описни придавки за да опише одредена знаменитост. ● Поставува и дава одговори на отворени прашања во дијалог за просторно снаоѓање користејќи основни колокации. ● Дефинира и опишува различни начини на транспорт применувајќи усвоени сложени именки и поими поврзани со патување. ● Користи усвоени фрази за да прераскаже активности од секојдневието и непосредното опкружување. ● Прашува соговорник за објаснување на клучни зборови и/или фрази кои не ги разбира. ● Генерализира составувајќи реченици со глаголски именки.
<p>б) Лексички единици:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● посетувани места за одредени потреби: <i>city centre, downtown, port, platform, ticket office, train station</i> ● знаменитости: <i>bridge, corner, square, art gallery</i> ● сообраќај и транспорт: <i>bus stop, car park, motorway, parking lot, petrol station, road, boulevard, crossroad, motorway, roundabout, lane, pavement, seatbelt, speed, traffic jam, traffic lights, zebra crossing</i> ● поими поврзани со патување: <i>accommodation, passenger, suitcase, passport, return (one-way) ticket, ski resort, seaside resort, port, excursion, guide</i> ● превозни средства: <i>coach, double-decker bus, fire truck, police car, ambulance car</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ● Препознава значење на значителен број едноставни и сложени именки кои означуваат посетувани места, значајни објекти во околината и знаменитости. ● Препознава зборови, секојдневни изрази и фрази поврзани со јавен превоз и снаоѓање во просторот. ● Набројува и опишува различни видови транспорт во непосредното место на живеење. ● Опишува начин на патување и видови превозни средства користејќи новоусвоен вокабулар. ● Споредува начини на транспорт во непосредното место на живеење со транспорт кој го нудат светските метрополи. ● Препознава значење на одреден број новоусвоени фрази поврзани со активности од секојдневието и непосредното опкружување, како и изрази и фрази поврзани со опис на непосредната околина и соодветно ги применува во писмен и устен контекст.

<ul style="list-style-type: none"> ● фрази поврзани со активности од секојдневието и непосредното опкружување: <i>walking tour, window shopping, crowded buses, comfortable flight</i> ● изрази и фрази поврзани со опис на непосредната околина: <i>small crowded room, populated area, densely populated, scared of travelling alone</i> ● фразеолошки изрази и колокации за искажување на активности од секојдневието и непосредното опкружување: <i>by all means; fall in love; fasten your seatbelts; get confused; get on well with; go along; have something in common; in a hurry; in a way; kind of; make my bed; make a mistake; to have an open mind; to double check; to travel the world; ring the bell; run out of money/time; take action; take a chance; take a break; No way! See you later! Compliments to...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ● Разликува значење на одреден број фразеолошки изрази и колокации за искажување на активности од секојдневието и непосредното опкружување.
<p>в) Граматички структури:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● увежбување на минати времиња преку контрастирање (споредување и разликување) на <i>Past Simple Tense</i> и <i>Past Continuous Tense</i> ● модални глаголи за искажување обврска, наредба и забрана: <i>must/have to</i> ● форма и содржина на основна реченична структура (<i>S+V+O</i>) ● форма и улога на глаголска именка (<i>gerund</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> ● Разликува глаголи од свршен и несвршен вид и користи соодветно минато време за нивно искажување. ● Препознава употреба на глаголот <i>have to</i> како замена за модалниот глагол <i>must</i>. ● Составува прашални реченици со глаголот <i>have to</i> користејќи соодветен помошен глагол за да праша за лична обврска. ● Прераскажува (писмено и усно) минат настан применувајќи основна реченична структура и логично поврзување на реченици во низа. ● Разликува глагол со наставка <i>-ing</i> од глаголска именка.

<ul style="list-style-type: none"> ● сврзници за контрастирање идеи (<i>although, however</i>) ● описни придавки за опис на непосредната околина (<i>populated, empty, broken, comfortable, crowded, double, nervous, scared</i>) ● прилози за место (<i>downstairs, upstairs, inside, outside</i>) ● фразални глаголи со основа од <i>look</i> (<i>look down, look up, look into, look after, look around, look back, look behind</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> ● Составува сложена реченица со сврзникот <i>although</i> и/или поврзува две реченици со сврзникот <i>however</i> применувајќи ги правописните правила, за да контрастира спротивставени идеи. ● Формулира реченици кои содржат именски групи со описни придавки за опис на непосредната околина, како и прилози за место. ● Препознава форма на фразални глаголи и разликува значење на одреден број зачестени фразални глаголи со основа од глаголот <i>look</i>.
<p>г) Содржини за дискусија:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● развивање одговорност, свесност и критичност за нулта толеранција кон насилство ● чекори за проверка на веродостојноста на информациите: извори, цитати, докази и датуми на објавување ● Меѓународен ден на волонтерите - 5ти декември (<i>5 December - International Volunteer Day</i>) ● сообраќајна култура 	<ul style="list-style-type: none"> ● Објаснува зошто не треба да се толерира насилство. ● Набројува претходно усвоени чекори за проверка на веродостојноста на содржините во медиумите. ● Објаснува што е волонтерство и ги набројува ефектите од волонтирање. ● Набројува различни форми на несоодветно однесување и зборува за почитување на правилата во сообраќајот применувајќи го усвоениот вокабулар поврзан со сообраќај и транспорт.
<p>Примери на активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● <i>Complete the story</i> – Учениците ја дополнуваат приказната со <i>Past Simple Tense</i> и <i>Past Continuous Tense</i> на глаголите во заграда. На пр. <i>Sometimes I hate computers! Once, when I _____ (try) to do my English homework on my laptop, the battery _____ (run out). I _____ (lie) on my bed and I was listening to music on Spotify. It helps me to concentrate.</i> ● <i>What were they doing</i> – На претходно изготвен наставен лист учениците поврзуваат низа дадени реченици во <i>Past Simple Tense</i> и <i>Past Continuous Tense</i> за да прераскажат разни случки. На пр. <i>When Tom _____ (arrive) at school this morning, his friends _____ (play) cards.</i> 	

- *Perfect people* - учениците пишуваат реченици за тоа како би сакале различни луѓе да се однесуваат користејќи *must* и *have to*. На пр. *A good friend must ...; A good teacher has to ...*
- *My ideal school* - Учениците во мали групи пишуваат краток пасус за тоа како би изгледало нивното идеално училиште користејќи *must* и *have to*. На пр. *In our ideal school we have a flexible timetable. The teachers in our school must be nice and smiling. We must obey the school rules but we don't have to take tests and exams. ...*
- *Although or however* – учениците играат онлајн игра *Kahoot*, со цел правилна примена на сврзниците за контрастирање идеи. На пр. _____ *the restaurant has a good reputation, the food was terrible. (however / although)*
- *Match the sentences* – учениците поврзуваат две реченици со сврзникот *however* и *although* применувајќи ги правописните правила, за да контрастираат спротивставени идеи. На пр. _____ *she is seven years old, she is playing the piano. I missed the bus, _____ I wasn't late for school.*
- *Describe the photos* – учениците во парови пишуваат реченици со усвоените изрази и фрази обидувајќи се да ги опишат сликите кои претходно се лепат на табла. На пр. *Skopje is the most densely populated city in our country.; Me and my friends like window shopping.; Sarah is afraid of travelling alone.*
- *A letter to my pen-friend* – учениците пишуваат писмо до нивниот пријател во кое ги опишуваат активностите поврзани со животната средина во нивната населба / град / држава. На пр. *Dear Ema. I am writing to tell you about our new campaign to clean our neighbourhood. Our campaign is called "Clean please!". We started it six months ago. ...*
- *True or False* – Учениците искажуваат свое мислење заокружувајќи Т (точно) или F (неточно) за секој исказ / опис на слика. На пр. *This is a picture of a supermarket downtown. (T/F); There is a large port on the left side of the picture. (T/F)*
- *Places around town* – Учениците пишуваат краток пасус во кој опишуваат две од омилените места во нивниот град. При тоа се обидуваат да дадат информации зошто им се допаѓаат овие места и колку често одат таму. На пр. *I go to the train station once a year. I like it because I travel to the countryside to spend my holiday at my grandma's old house.*
- *Let's discuss* – Со учениците се споделува аудио запис *Busy Traffic - Звучни ефекти* за да се создаде средина со поавтентичен звук и се започнува дискусија околу јавниот превоз и сообраќајот. На пр. *What kind of transportation do you enjoy the most? Why?; Do you like to travel by bus?; When was the last time you rode a bike?; Is walking a good way to travel?*
- *Travel Crossword* – учениците се обидуваат да одгатнат поими поврзани со патување (*a room in which you may stay while travelling = accommodation; a person who is traveling in a vehicle, or on a train or plane, but is not driving it. = passenger; a case with a handle and a hinged lid, used for carrying clothes and other personal possessions = suitcase; ...*) во претходно изготвениот крстозбор.

- *Travel poster* – со примена на ИКТ една група на ученици изработуваат постер на кој прикажуваат начин на транспорт во непосредното место на живеење, а друга група на ученици изработува постер на кој прикажуваат начин на транспорт кој го нудат светските метрополи за потоа да ги споредуваат и дојдат до заклучок кој е најдобриот начин на транспорт.
- *Travel tips* – учениците во парови истражуваат за одредена земја и потоа запишуваат пет совети наменети за патниците кои би ја посетиле истата, нагласувајќи ги причините за дадените совети. На пр. *Don't travel by bus. The buses are very slow.*
- *Match and complete* - Учениците најнапред поврзуваат глагол од колона А со збор од колона Б за да состават точен фразеолошки израз и колокација за искажување на активности од секојдневието и непосредното опкружување, а потоа со истите ги дополнуваат празните места во дадените реченици. На пр. *I'm sorry, that description doesn't ring any bells with me.; It's almost time to take off, so please fasten your seatbelts.*
- *Choose the correct verb* – на интерактивна табла се активира вежба во која учениците ги надополнуваат речениците со правилната форма на глаголот, инфинитив или герунд. На пр. *I hate (reading / to read) English books.; I don't mind (lending / to lend) you the money you need.*
- *Guess the phrase* – учениците го избираат точниот предлог од понудените за да го комплетираат фразалниот глагол и да напишат точна реченица. На пр. *She looked up from her book when she heard the noise.; John has to look after his younger brother.*
- *Make a poster!* - учениците запишуваат кратки пораки кои поттикнуваат одговорност, свесност и нулта толеранција кон насилство и истите ги лепат на постер и го истакнуваат на видно место, по што се отвора дискусија во одделението за пораките (прашања и одговори). На пр. *Don't be silent! Why? Say it aloud! Don't ignore it! Why is it important?*
- *Visual misinformation* - На учениците им се прикажуваат слики од актуелни настани. Се започнува разговор колку им веруваат на таквите вести и дали ги знаат чекорите за проверка на веродостојноста на информациите, за да се запознаат со клучните чекори за проверка на доверливоста на вестите и алатките на Фото-форензика за анализа на дигитални слики и видео записи како *Google Reverse Image, Yandex, Tin Eye* и *InVid*.
- *International Volunteer Day Presentation* – Учениците прво дискутираат за причините зошто луѓето волонтираат, придобивките од волонтирањето и нивните сопствени искуства од волонтерството, доколку ги имаат; потоа во мали групи изготвуваат *PowerPoint* презентации кои ги илустрираат нивните идеи околу волонтерство во непосредната околина.
- *Traffic rules and etiquette* – учениците прво дискутираат, а потоа поделени во групи, запишуваат правила за соодветно однесување во сообраќајот. На пр. *Use sidewalks if they are available; Walk facing the traffic if a sidewalk isn't available; Obey all signs and signals.*

● **Примери за читање со разбирање и/или зборување:**

The ticket office is open until 5 p.m. Monday to Friday.

Be careful! There's a gap between the train and the platform.

There was a huge military parade in the town square as a part of the holiday celebration.

Her father-in-law runs an art gallery in New York City.

The bus went round the roundabout, came back down the road, and pulled in.

She got into the car and fastened her seat belt.

The fact that he was wearing a seat belt saved his life.

If someone steps onto a zebra crossing, all cars must stop and wait for them to cross the road.

The double-decker bus stopped to pick up some more passengers.

I enjoy the beat from the tambourine. He is really good at playing the tambourine.

His 'Music for Cello and Orchestra' of 1996 is especially impressive.

I like to go window shopping when I have no money.

The north-east, with 60 million people, is the most densely populated part of the United States.

I spotted him across a crowded room.

She and her sister have never really got on. They don't even talk on the phone very often.

Before you leave, please double-check that all doors are firmly locked.

He took a long leave and set out to a beach resort for some days of relaxation.

Do you want a single or a return ticket to Sydney? I would like a return ticket, please. Here you are, Sir, and have in mind that your return ticket is valid only for three months.

As I was coming home yesterday afternoon, I met Mark's friend Sue. She was looking in a shop window when I saw her. We went for a cup of coffee and we had a chat. Then we walked to the bus station. Sue's bus was leaving shortly after we arrived so Sue said goodbye quickly and ran to the bus. As she was getting on, I realised it was the wrong bus. I ran after it, but it was travelling too fast.

She will have to wait in line like everyone else.

All employees must be on time for work.

If you are under 13, you have to get your parents' permission.

*Bicyclists must remember to signal when they turn.
Anabelle, you mustn't leave your clothes on the floor like this.*

*I can't bear listening to loud music.
I can't imagine being anywhere else but here.
Gorazd is interested in emigrating to Canada.
Are you good at dancing?
My sister-in-law dreams of setting up her own business.
You should give up smoking. It's bad for your health.*

*I feel extremely tired although I went to bed early last night.
They're still going camping, although it will be raining all weekend.
Marie speaks English well; her first language, however, is French.*

*The horse drank the water.
We watched a scary movie.
James and Marco are painting a picture.*

*She was very nervous about her job interview.
All this waiting is making me extremely nervous.
We got scared; the fire spread around and the street was covered with broken glass.
We can't just sit here and do nothing. We have to take action!
Children should be encouraged to do simple chores such as making their bed or throwing out the garbage.
We'll look into the problem and contact you when we have more information. We need to look into the reasons behind why half the class failed the exam.
She is not a good person; she looks down on people who haven't graduated from college.
Could you look up the President's birthday on Google for me, please?*

It's high time to end violence!

Zero tolerance for violence and ending violence should be the world's greatest priority and a universal goal. It is high time to speak openly and take action! Students should undertake concrete steps to help put an end to violence.

- 1. Take the opportunity and promote 'zero violence' initiative;*
- 2. Spread the network of supporters - ask your friends and family to join the cause.*
- 3. Help the school activities - if the school doesn't have such a body/committee, start one with your classmates, plan and organise its future activities.*
- 4. Support the movement through concrete action;*
- 5. Talk openly and mobilise others, including other young leaders, CEOs, leaders from the world of culture, media, sports and the arts, including writers, architects, designers, actors, singers, athletes, etc.*

How to fact-check?

Simply start by asking the following questions: Who is behind the information? What is the evidence? And what do other sources say? Fact-checking brothers Kush Patel, 16, and his little brother Parth, 13, from North Carolina debunked a Twitter (Now 'X' social media platform) posts about a book predicting the 2019 coronavirus. Two other siblings, brother-sister duo Jahin Rahman, 16, and Fahmin Rahman, 14, teamed up to fact-check posts about CO2 emissions dropping 25% in China because of the virus.

Today the Teen Fact-Checking Network has 35 teenagers on staff from a dozen states. Through social media storytelling, these young people have debunked more than 300 fake information - and that's only the beginning. For now, they are just fact-checking information about COVID-19, and have debunked more than 20 social media posts. Who knows, maybe in future all teens will be aware that they should not believe everything they read online. Perhaps, fact-checking will become a daily routine for all of us!

How to be an expert fact-checker!

Professional fact-checkers—people who make sure articles and stories are correct before they're posted online or published—say that looking beyond the story is the real secret to finding the truth. Use these truth-telling tips to know if what you're reading is for real.

SEARCH THE EXACT HEADLINE.

Type the exact same title of the story into a search engine. If the story isn't real, websites may pop up right away that call it out as fake.

LOOK FOR OTHER ARTICLES ON THE SAME TOPIC.

Big news stories will be covered everywhere! If a story seems hard to believe, and it only pops up in one or two places, that's a sign that something's wrong.

CHECK THE DATE.

Is this a new story, or did it happen a long time ago? If it isn't a new story, the information may be incorrect or just out of date.

SEE IF IT'S A KNOWN HOAX.

Many websites are dedicated to snuffing out incorrect stories and urban legends (myths that everyone thinks are true). If a story sounds suspicious, ask an adult to help you look it up.

GO STRAIGHT TO THE SOURCE.

Search the internet to look for the organisations behind the facts. For example, if an organisation that supports peanut growers is behind a study about the benefits of peanut butter, you know the goal is to sell more peanut butter.

GET UNSTUCK.

Social media is designed to keep you on the site. If you think something's fishy about a story, leave the social media site and look up the story on a search engine to look for other sources. Also try searching in a new browser or clearing your history, so your search history can't follow you.

International Volunteers Day

International Volunteers Day is an opportunity to celebrate and thank people all around the world who dedicate their time and efforts to voluntary service. It's about celebrating more than 16 million volunteers who do local humanitarian action for global good. Here are some quotes by famous people about volunteering:

"The best way to find yourself is to lose yourself in the service of others." – Mahatma Gandhi

"Volunteers do not necessarily have the time; they just have the heart." – Elizabeth Andrew

"When we give cheerfully and accept gratefully, everyone is blessed." – Maya Angelou

"As you grow older, you will discover that you have two hands — one for helping yourself, the other for helping others." – Audrey Hepburn

"You make a living by what you get. You make a life by what you give." – Winston Churchill

"Service to others is the rent you pay for your room here on Earth." – Muhammad Ali

"The smallest act of kindness is worth more than the grandest intention." – Oscar Wilde

We ourselves feel that what we are doing is just a drop in the ocean. But the ocean would be less because of that missing drop." – Mother Teresa

A couple of suggestions on how to start volunteering with your school: volunteer at a soup kitchen; host a fundraiser; write letters to nursing home residents; collect canned goods for a local homeless shelter; organise a clothing drive; conduct pro-bono work; organise a neighbourhood clean-up.

"Safety First is Safety Always" - Rules To Ensure Road Safety For Children

Here are a few basic road safety rules for young adults that you can begin with.

1. Know Your Signals

Learn about the traffic lights and signs and what each colour indicates. Never cross the road if the sign/traffic light turns red.

2. Stop, Look, And Cross

Always look for signals and use the pedestrian crossing to cross the road. If there isn't one, look to your right and then to the left to see if there are any approaching vehicles. If yes, wait for the vehicle to pass and then cross the road. Never cross at bends. Never cross between stationary vehicles.

3. Pay Attention – Listen

If you hear a horn, stop and look to the left and right to see if a car is coming. Listen for sounds nearby to know if there is a moving vehicle.

4. Don't Run On Roads

5. Always Use Sidewalks

6. Never Stick Hands Outside The Vehicle

8. Never Cross Road At Bends

9. Always wear a helmet when riding a bike, and always use the bicycle lane. Use light at night to be easily noticed by motorists.

10. Never stand inside a moving vehicle, especially a school bus or van. Stay seated and hold on to the hand rail inside the bus for support until the vehicle comes to a stop.

11. Be Seen, Stay Safe

Dressing in black may be bad when you want to walk at night. Vehicle drivers must notice you if you want to stay safe. Wear light-coloured clothes or reflective material when walking or biking at night. Wear bright clothing during the day. Wave your hand to indicate your presence to an oncoming vehicle.

Тема: НАШЕ ОБРАЗОВАНИЕ, НАША ИДНИНА

Вкупно часови: 27

Резултати од учење:

Ученикот/ученичката ќе биде способен/-на да:

1. слуша и разбира едноставни текстови на теми поврзани со технологија, образование и кариера, извлекува главна тема на разговор и препознава и категоризира клучни зборови на истите теми;
2. чита, разбира и извлекува потребни информации од едноставни текстови, огласи и брошури поврзани со професии, образование и технологија;
3. иницира, зборува и учествува во едноставни дијалози/разговори за минати настани, животни искуства и искажува свое мислење;
4. пишува едноставен опис на теми поврзани со професии, образование и технологија, како и лични образовни активности/интереси.

Содржини (и поими):

а) Јазични функции:

- прераскажување минати настани во определено или неопределено време
- искажува животни искуства
- разговарање/општење во група, вклучување на соговорници во дискусија и барање потврда/согласување од соговорникот
- согласување/(не)согласување со исказан/прочитан став и мислење
- дискутирање за наука и образование, технологија, професии, занимање и кариерен развој
- искажување емпатија/сочувствителност

б) Лексички единици:

- професии/занимања: *architect, business person, engineer, flight attendant, lawyer, manager, housekeeper, photographer, receptionist, scientist,*

Стандарди за оценување:

- Опишува дејства (активности) кои се извршиле во минатото применувајќи глаголи од свршен и несвршен вид.
- Одговара на едноставни прашања во *Present Perfect Tense* за да искаже животно искуство.
- Иницира разговор и користи јазични опавчиња за да вклучи соговорник во дискусија и/или да добие потврда/согласување.
- Искажува (не)согласување и го поткрепува со аргументи од прочитан/слушнат едноставен текст.
- Користи новоусвоени лексички единици поврзани со наука и образование, технологија, професии, занимање и кариерен развој за да прераскаже (писмено и усно) прочитан/слушнат едноставен текст и/или да искаже (писмено и усно) сопствено мислење на истите теми.
- Дава примери од секојдневниот живот користејќи колокации со кои се искажува емпатија/ сочувствителност.
- Користи широк спектар на именки кои означуваат професии/занимања и ги опишува задолженијата и обврските на поединечна професија.
- Составува повеќе реченици во низа за детално да го опише

surgeon, writer, composer, musician, detective, gardener

- образование: *Art, Biology, canteen, homework, IT (Information Technology), Natural Sciences, lesson, locker, lunch break, Music, (first, second...) period, project, subject, test, timetable*
- фрази од областа на образованието: *be a team member, increase team cooperation, participate in a project, collaborative spirit, sort files in a portfolio*
- идиоми поврзани со областа образование: *to burn the midnight oil, to drop out, to skip class, a piece of cake, to catch on, to fail out*
- технологија: *app, bookmark, content, emoji, hashtag, ringtone, search engine, techie, update, web page, download, upload, youtuber, generation alpha, kiddie, pass code, identification code, feed, timeline, story, reel, deep fake, tik taker, gamer*
- колокации поврзани со областа технологија: *edit video, download a file, upload a document, share a presentation, explore the net*
- поими со кои се искажува емпатија/сочувствителност: *mercy, humanitarianism, gentleness, grace, goodness, softness, nobility, devotion, gratitude, encouragement*
- колокации со кои се искажува емпатија/сочувствителност: *show gratitude, have mercy, show/feel devotion*
- фразеолошки изрази кои се поврзани со наука и образование: *on average, key elements, speed*

училишниот ден споредувајќи го со претходни години.

- Препознава значење на определен број усвоени фрази и идиоми поврзани со образование и соодветно ги користи во контекст.
- Препознава преносно значење на одреден број идиоматски изрази поврзани со образование.
- Разликува значење на различни технолошки алатки кои се користат во секојдневниот живот и составува слободна дефиниција за истите.
- Препознава значење на одреден број колокациски изрази поврзани со технологија и ги користи при опишување на конкретни дигитални активности.
- Дефинира поими кои означуваат емпатија.
- Поврзува глагол и именка за да состави зачестени колокации со кои се изразува емпатија.
- Идентификува значење на колокации и фразеолошки изрази поврзани со наука и образование во даден контекст.
- Поврзува глаголи со именки и/или придавки за да состави зачестени колокации со глаголите *become/come/keep/do/go/take* и истите ги користи во даден контекст.

<p><i>reading, reading comprehension, focus on, per minute, eye movement, go back and forth, (dis)advantages of, working hours, long-term/short-term memory, right on time</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • колокации составени од глагол <i>become/come/keep/do/go/take</i> + именка/придавка: (<i>become rich, become available, become a writer, come first/last, come prepared, do an experiment, keep a secret, keep calm, go mad, go online, take a test, take your time</i>) 	
<p>в) Граматички структури:</p> <ul style="list-style-type: none"> • увежбување на употребата на граматички времиња (определеност/неопределеност во минатото) преку контрастирање (споредување и разликување) на <i>Past Simple Tense</i> и <i>Present Perfect Tense</i> • прилози за време (<i>ever, never</i>) • зборообразување со додавање на негативниот префикс <i>mis-</i> (<i>misleading, misunderstanding, miscommunication, misbehave</i>) • форма и употреба на преодни глаголи (глагол + предмет) • форма и употреба на јазични опавчиња (<i>Question Tags: did/didn't you, have/haven't you, has/hasn't he</i>) • прилози за начин кои искажуваат градација на согласност (<i>completely, loudly, fully, necessarily, totally, seriously</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • Прави разлика помеѓу искажување настани кои се случиле во определено време во минатото и настани кои започнале во минатото и сè уште траат користејќи соодветно граматичко време во даден контекст. • Составува реченици во <i>Present Perfect Tense</i> со примена на прилогот за време <i>never</i> позиционирајќи го на точно место во реченицата за да искаже неискусена активност. • Поставува прашања во <i>Present Perfect Tense</i> со примена на прилогот за време <i>ever</i> за да добие информација за нечие животно искуство. • Препознава негативен префикс кај именките и репродуцира усвоени антониими со префиксот <i>mis-</i>. • Разликува структура на реченица која содржи преодни глаголи од структура на реченица која содржи непреодни глаголи. • Препознава граматичко време во реченица и користи соодветен помошен глагол во точна форма на крајот од реченица за да формира јазично опавче. • Користи различни прилози за начин во устен и писмен контекст за да искаже степен на согласност. • Препознава форма на фразални глаголи и разликува значење на

<ul style="list-style-type: none"> ● фразални глаголи со основа од глаголот <i>give</i> (<i>give away, give off, give in, give out, give up, give back, give over</i>) 	<p>одреден број зачестени фразални глаголи со основа од глаголот <i>give</i>.</p>
<p>г) Содржини за дискусија:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ефикасно учење за подобрување на успехот во училиште (стратегии за ефикасно читање со разбирање (<i>skimming/scanning</i>)) ● дигитални алатки за проверка на веродостојноста на информациите: <i>Google Reverse Image, Tin Eye, InVid</i> ● Светски ден на поезијата (<i>World Poetry Day-21st March</i>) ● размена на мислења, давање предлози и идеи за иден кариерен развој (мое идно образование, моја подобра иднина) 	<ul style="list-style-type: none"> ● Користи дигитални алатки за проверка на веродостојноста на информациите и составува реченици во <i>Present Perfect Tense</i> за да искаже дали и каде видел/а или прочитала/а одреден доказ, како и реченици во <i>Past Simple Tense</i> за да искаже кога била објавена информацијата. ● Применува соодветна техника за читање со разбирање за да открие главна идеја на текст или детални информации. ● Применуваат зборови кои се римуваат за да состават своја куса песна и дискутираат какви чувства им будат песните. ● Користи новоусвоен вокабулар на тема образование за да опише одредена професија и да искаже личен став за својата можна идна професија.
<p>Примери на активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● <i>How well do you know your partner?</i> – Учениците се обидуваат да погодат колку добро ги познаваат своите другари составувајќи реченици за нив со глаголи во минато определено или неопределено време. На пр. <i>Emir started learning English in 2017.; Tina has had her mobile phone for six months.</i> ● <i>What have you done?</i> - Учениците прво пишуваат реченици за тоа што направиле и што не направиле во животот, а потоа се обидуваат да откријат кои реченици се точни а кои неточни поставувајќи едноставни последователни прашања во <i>Present Perfect Tense</i>. На пр. <i>Have you travelled abroad? ; Have you won a competition?</i> ● <i>Add a question-tag</i> – На интерактивна табла се активира вежба во која учениците ги дополнуват празните места со соодветното јазично опавче. На пр. <i>You haven't got a computer, <u>have you</u>? He didn't have to choose one, <u>did he</u>?</i> ● <i>Asking for information</i> – Учениците бараат потврда за различни ситуации прикажани на наставниот лист. На пр. <i>You need a pen. Perhaps Ana has got one. Ask her. = Ana, you haven't got a pen, have you?; You're looking for your keys. Perhaps Robert has seen them. Ask him. = Robert, you have seen my keys, haven't you?</i> 	

- *I don't agree with you* – Секој ученик во групата извлекува картичка со изјава за кое искажува несогласување и го поткрепува со аргументи. На пр. *Technology makes us lazy. - I don't agree with you, I think ... ; We are too dependent on social media. - I strongly disagree on this matter, I believe ...*
- *Teenagers and smartphones* – Учениците прво го читаат текстот и го гледаат видеото, а потоа искажуваат сопствено мислење за колку тие користат социјални мрежи одговарајќи на дадените прашања. На пр. *What platforms do you use? What do you first go online on a typical day? Do you have a lot of friends online?*
- *What do they do?* – Учениците внимателно слушаат описот кој треба да ги асоцира на одредена професија, која истите треба да ја именуваат. На пр. *My job is not on the planet Earth. I wear a special outfit and a helmet. I travel long distance from Earth. I explore space. Who am I? = You are an astronaut.*
- *My typical day* – учениците составувајќи повеќе реченици во низа и го опишуваат нивниот вообичаен училишен ден. На пр. *I have to wake up early for school, since it starts at 7:30 am. I set my alarm for 6:30 am, and then I get out of bed. ...*
- *Sentence writing* - Учениците пишуваат реченици со дадените фрази. На пр. *John decided to participate in the Ecology project.*
- *Match idioms to their meanings* – учениците ги поврзуваат дадените идиоми со нивните значења. На пр. *to skip class - an absence from a class; a piece of cake – something easily achieved*
- *Technology crossword* – Учениците го читаат објаснувањето и го пишуваат точниот збор во празното поле. На пр. *Watching films and TV online without downloading = streaming*
- *Complete the collocation* – Учениците ги поврзуваат дадените глаголи со соодветната именка за да состават колокации со кои се изразува емпатија и со истите пишуваат реченици. На пр. *show gratitude - I would like to express my gratitude to everyone for their support.*
- *The movie of your own life* – Најнапред учениците во нивните тетратки / таблети пишуваат реченици за тоа што направиле до сега во нивниот живот, а потоа со едноставни прашања си разменуваат знаења за нивните животни искуства. На пр. *Have you ever been abroad? – Yes, I have been to Italy. Have you ever seen an alien? No, I've never seen an alien.*
- *Say what and when* - Учениците пишуваат реченици за активности кои ги направиле и кога го направиле. На пр. *I've done my homework. I did it before dinner.*
- *My experiences* – Учениците пишуваат неколку реченици за нивните искуства, а потоа со прашања и одговори дознаваат за искуствата на нивните другари. На пр. *Have you ever downloaded a file? He has never used kiddle before. I have updated my phone recently.*

- *Finish the sentences* – На интерактивна табла се активира вежба во која учениците ги надополнуваат празните места во речениците со соодветна именка. На пр. *Some students were misbehaving today in class.; It was just a big misunderstanding between the two friends.*
- *Choose the correct tag* – Учениците на претходно изготвен наставен лист го избираат соодветното јазично опавче на крајот од дадената реченица. На пр. *You've met my brother before, - don't you? / haven't you?*
- *Adverb of manner or adjective* – Учениците ја заокружуваат точната форма на прилог или придавка, за да добијат точна реченица. На пр. *Playing music too loud / loudly can damage your hearing.*
- *Guess the correct adverb* - Учениците ги довршуваат речениците со точната прилошка форма на придавките во заграда. На пр. *The bottle is _____ empty. (complete)*
- *Click and Drop* – На интерактивна табла се активира вежба во која учениците прво кликуваат на точната честичка/збор во обележаното поле, а потоа во соодветна празнина ја/го вметнуваат за да ги довршат дадените реченици со соодветниот фразален глагол. На пр. *She's having a few problems, but she doesn't give away easily and I expect she'll succeed eventually.*
- *Do you photoshop?* - На учениците им се прикажуваат фотошопирани слики на познати личности за да се отвори дискусија колку им веруваат на таквите слики или информациите што се споделуваат со нив. Потоа со помош на алатката *Google Reverse Images* учениците ја проверуваат веродостојноста на истите. На крај пишуваат реченици во *Present Perfect Tense* за да искажат каде виделе или прочитале одреден доказ, како и реченици во *Past Simple Tense* за да искажат кога била информацијата објавена. На пр. *Kim Kardashian has photoshopped again. I saw it on her Instagram account.*
- *Technology (skimming and scanning)* - Учениците добиваат 1 минута за да прочитаат даден кус текст на тема технологија, а потоа одговараат која е главна идеја на текстот. Потоа, добиваат 10 минути за повторно да го прочитаат текстот и да одговорат на прашања поврзани со детални информации од прочитаниот текст. На крај дискутираат која техника ја примениле за кој вид на активност.
- *Rhyming words*- Учениците читаат куси песни од светски познати автори и дискутираат какви чувства им будат песните. Потоа, ги издвојуваат зборовите кои се римуваат и истите ги користат за да состават свои песни.
- *Role play* - Учениците дискутираат со „избран кариерен советник“. Еден ученик/ученичка се пријавува да биде кариерен советник а останатите ученици му/ѝ ги искажуваат своите идеи и желби за идна професија на советникот/советничката кој/која ги советува каде и како да го продолжат своето образование. На пр. *I am really fond of animals, especially stray dogs and cats. I want to take care of them, give them shelter, food, and medical help. Career advisor: Perhaps you should study for a veterinarian. You could open a shelter home for animals, or a pet shop, or vet center.*

● **Примери за читање со разбирање и/или зборување:**

Who will be the photographer at the wedding?

The flight attendant demonstrated how to use a lifejacket.

His studies at Copenhagen were in mathematics and natural science.

We eat in the canteen on the university campus - it's cheaper.

I left my luggage in a locker at the station.

The phone's ringtone is very loud indeed.

The term Generation Alpha refers to the group of individuals born between 2013 and 2025.

She is a popular TikToker known for her cooking and dancing videos.

He added a 'wink' emoji to show that he was joking.

The files were huge. The upload took a couple of hours.

Steve's devotion to his country was evident when he joined the military.

He has won numerous awards for his humanitarianism and charity work.

She begged the judge to have mercy on her husband.

Several experts will participate in the project as technical advisers.

She is a great goal-scorer and a great team player - she deserves all the praise she gets.

It is a very hard assignment, and I had to burn the midnight oil to get it completed on time.

There was one day in senior year, when I skipped class to go to the beach. My mom was furious when she found out and grounded me for a month.

My boss wrote me a glowing letter of recommendation.

A good boss listens to his employees and treats them with respect. The company has more than 2,000 employees worldwide.

There are lots of opportunities to find work if you're willing to work hard.

We lived/have lived in London since 2007. (not/be)

I didn't have/haven't had Spanish lessons when I was at school. (not/have)

The film already started/has already started. We missed the first five minutes. (start)

Was Marko/Has Marco been to school yesterday? (Marco/be)

Did you ever go/Have you ever been to Mexico? (you/go)

*This is the only time the children have _ever/never been to the theatre.
She hardly ever/never gets up early.
I've ever/never been to Barcelona!
Nobody ever/never helps me!*

*She only has a general understanding of math.
It turns out that the fight between Mark and Matthew was just a misunderstanding.
The doctor behaved very unprofessionally.
If somebody starts to misbehave, the security will throw him out.*

*The teacher taught a lesson.
Suzanne helped Michelle move.
We ordered a huge plate of nachos.
I met my husband 5 years ago.*

*They have been to Japan, haven't they?
They haven't eaten all the cake, have they?
She's been studying a lot recently, hasn't she?
She hasn't forgotten her wallet, has she?
He went to the party last night, didn't he?
He didn't call back, did he?*

*They are totally ready for the test.
My car was completely wrecked in the accident.
He is seriously committed to his relationship.*

*Check out the prices of our pizzas—we're virtually giving them away!
There were people at the entrance giving out leaflets.*

Give over, can't you? I can't work with you chattering away like that.

Speed reading is done by focusing exclusively on the important words in a sentence.

College graduates earn more money on average.

A: "Hi everyone, am I late?"

B: "Nope, you're right on time."

The employer offers flexible working hours.

If I tell you what happened, do you promise to keep it a secret?

The crowd went mad when the team won the championship.

Paris is just dreamy.. When you get there just remember to take your time and enjoy yourself.

How to become better readers - techniques that will help us with reading comprehension

- 1. Read the title and subtitle.*
- 2. If you don't understand the words in the title, look them up.*
- 3. Try to guess what the text is going to be about.*
- 4. Read the entire text over. Don't stop. Just read for a general idea.*
- 5. Reread for the second time.*
- 6. Take notes or write questions and comments.*
- 7. Reread a third time if necessary.*

Skimming and scanning are two techniques that are used to make reading comprehension easier for us. Both employ rapid eye movement.

Skimming - we use it when we want to get the general idea in a text and it can function as a preview to a more detailed report or article that we want to read, or as a review of something we have read before and that we want to discuss.

- 1. Read the title and table of contents.*
- 2. Start by reading the report summary (abstract) or for articles, read the introductory paragraph first.*
- 3. Also, reading the first and last sentences in each paragraph can be very useful.*

4. *If you come to some important or confusing point, it's good to stop, and reread the entire sentence once again in order to understand the idea.*

Scanning - we use the scanning technique when we want to find some specific information.

1. *First, decide what you are looking for - it's useful to use a few key words or phrases to locate information.*
2. *When you find one of your keywords, read the surrounding material carefully.*

Uncovering your image's backstory

Images and photos can be used as part of different stories, presentations or online blogs. Getting the right visuals can be a difficult job. But, there are two easy ways to learn more about images and their online usage.

STEP 1

First, find the image you like and right-click on that image. Then, select Search Google for this Image.

Some information related to this image will be shown on the results page (e.g. image size and where else it may have appeared).

STEP 2

Also, you can go to images.google.com

The first thing you need to do is to click the camera icon. Then, you can either upload the image from your computer, or input the image URL to search for that image.

Reverse Image Search on mobile

STEP 1

You can use your mobile for image search too. Actually, you use Reverse Image Search on your mobile, in Chrome. Choose an image and long press on an image to bring up the option to Search Google for this Image.

STEP 2

Also, you can use the desktop version of the tool. In that case, tap the three dots in the upper-right corner of the screen, then select Request Desktop Site.

STEP 3

The page should refresh and then you can Paste image URL or Upload an image to search.

Life Doesn't Frighten Me, a poem by Maya Angelou

*Shadows on the wall
Noises down the hall
Life doesn't frighten me at all*

*Bad dogs barking loud
Big ghosts in a cloud
Life doesn't frighten me at all*

*Mean old Mother Goose
Lions on the loose
They don't frighten me at all*

*Dragons breathing flame
On my counterpane
That doesn't frighten me at all.*

*I go boo
Make them shoo
I make fun
Way they run
I won't cry
So they fly*

*I just smile
They go wild
Life doesn't frighten me at all.
Tough guys fight
All alone at night
Life doesn't frighten me at all.*

*Panthers in the park
Strangers in the dark
No, they don't frighten me at all.*

*That new classroom where
Boys all pull my hair
(Kissy little girls
With their hair in curls)
They don't frighten me at all.*

*Don't show me frogs and snakes
And listen for my scream,
If I'm afraid at all
It's only in my dreams.*

*I've got a magic charm
That I keep up my sleeve*

*I can walk the ocean floor
And never have to breathe.
Life doesn't frighten me at all
Not at all
Not at all.
Life doesn't frighten me at all.*

Choosing my future career - making the right choice

Career advisers help students learn about themselves, and about better future work opportunities. Career counselling is a very important process of helping students explore their interests, skills, values, and goals, and find suitable educational paths. It's never too early to think and discuss the future career opportunities for students, the student's next steps.

Students together with their teachers can organise "school career hours" where they can learn about many different careers and job opportunities. The activities that the "school career hours" may include:

- *Offer a realistic picture of the workplace (videos, role-play games, bringing a professional who would talk about their career path - a dentist; an architect etc.)*
- *Help students make the connection between school and the workplace.*
- *Inform the students about career planning.*

"School career hours" offer an opportunity for students to listen, get informed, and ask questions. Also, they:

- *Help students think about areas of career interest.*
- *Help them interact with professionals.*
- *Create opportunities for students to share ideas about their future interests.*

Тема: **ОПШТЕСТВО И ЖИВотНА СРЕДИНА**

Вкупно часови: **27**

Резултати од учење:

Ученикот/ученичката ќе биде способен/-на да:

1. слуша и извлекува клучни зборови и клучни информации од аудио-визуелни записи кои содржат бавен и јасен говор;
2. чита и изведува заклучок од текстови поврзани со секојдневни општествени теми со конкретна содржина;

3. зборува и учествува во дијалози/разговори на еколошки теми и секојдневни општествени теми со конкретна содржина вклучувајќи условни реченици, модални глаголи за давање совет и изведување заклучок базиран на факти.
4. пишува кус едноставен состав на тема од личен интерес (креативно пишување).

Содржини (и поими):

а) Јазични функции:

- искажување идни непланирани дејства и претпоставки кои не се базираат на докази
- искажување намера, решеност и ветување
- искажување генерализации (испуштање на членот (*zero article*))
- давање совет во формален и неформален контекст
- искажување услови кои се базираат на факти и реално остварливи услови
- искажување заклучок базиран на факти/конкретни информации
- опишување животна средина
- препорачување угостителски објекти кои служат различни видови храна и пијалоци
- опишување временски услови
- писмено изразување на личен интерес

Стандарди за оценување:

- Користи модален глагол *will* за да искаже идни непланирани дејства и претпоставки кои не се базираат на докази.
- Препознава употреба на модалниот глагол *will* за искажување намера, решеност и ветување и го применува во даден контекст.
- Препознава генерализации во пишан/слушнат текст;
- Составува реченици со кои се генерализира (се воопштува, неспецифичност за една конкретна ситуација)
- Дава совет за одредена ситуација користејќи ги модалните глаголи *should / ought to*.
- Формулира сложени условни реченици за да искажен услов базиран на факт или реално остварлив услов.
- Користи модални глаголи (*should/shouldn't; must/mustn't*) за да искаже заклучок базиран на дадените факти/конкретни информации.
- Составува (писмено и усно) реченици и ги поврзува во низа за да опише конкретна животна средина.
- Поврзува повеќе реченици во низа за да состави (писмено и усно) препорака за посетен ресторан опишувајќи различни видови храна, пијалоци, услуга, амбиент и атмосфера.
- Учествува во разговор во кој се зборува за временските услови.
- Поврзува повеќе реченици во низа за да напише состав на тема од личен интерес.

б) Лексички единици:

- храна и пијалоци: *bell pepper, cherry tomato, flour, ingredient, lettuce, olive, recipe, sausage, topping, sauce, sushi, pineapple juice, cocktail, milkshake, bubble tea*
- временски услови: *drizzle, fog, foggy, outbreak, snow, snowy, weather, wind, windy, boiling hot*
- животни и нивни живеалишта: *area, atmosphere balance, biodegradable, butterfly, desert, ecology, endangered (species), field, forest, ground, habitat, insect, island, jungle, lake, litter, mountain, ocean, path, pond, rainforest, river, sea, sky, spots, stripes, tree, village*
- материјали (од кои се направени предметите во опкружувањето):
  - природни материјали: *bone, brick, fur, wool, cotton, wood, stone, silk, clay, feather*
  - вештачки материјали: *glass, paper, plastic, rubber, silver, gold, steel, metal, cement*
- идиоми поврзани со материјали: *solid as a rock, smooth as silk, cotton-picking, dirty linen, clothes maketh the man, to be born with a silver spoon in your mouth, as thick as a brick*
- животната средина/околина и нејзини потенцијални загадувачи: *soil, windmill, deforestation, landfill, contamination, chemicals*
- колокации, изрази и фрази поврзани со природата и општеството: *a part of, at*

- Препознава значење на поголем број лексички единици поврзани со храна и пијалоци.
- Набројува именки кои се поврзани со временски услови и го објаснува нивното значење.
- Користи соодветни придавки за да ги опише временските услови.
- Препознава значење на повеќесложни именки и синтагми кои означуваат специфики за животни и нивни живеалишта во прочитан/слушнат едноставен текст.
- Опишува предмети од опкружувањето користејќи именки кои означуваат материјали.
- Толкува значење на одреден број идиоми поврзани со материјали и ги користи при опис на личност/ситуација.
- Опишува животна средина користејќи именки поврзани со животна средина и нејзини потенцијални загадувачи.
- Користи (писмено и усно) одреден број зачестени колокации, изрази и фрази поврзани со природата и општеството.

<p><i>once, come from, do our part, keep in mind, made of, take care of, take it for granted, personal/group identity, ethnic origin, physical characteristics, gender, age, collaboration, tradition, verbal/nonverbal communication, trend, trash, kitsch</i></p>	
<p>в) Граматички структури:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● форма и употреба на <i>Future Simple Tense</i> (потврдни, одречни и прашални и реченици за сите лица во еднина и множина) ● бројни и небројни именки и изрази за количество (<i>some/any, much/many, a lot, a few, a little</i>) ● испуштање на членот (<i>zero article</i>) пред: <ul style="list-style-type: none"> - бројни именки во множина без прилози - небројни именки во општа употреба без прилози - лични именки- имиња и презимиња на лица, улици, плоштади, паркови, градови, езера, земји, континенти - празници - изрази што искажуваат патување со превозни средства ● модални глаголи за искажување совет: <i>should/shouldn't, ought to</i> ● форма и употреба на условни дел-реченици (<i>Conditional Clauses: zero conditional and first conditional</i>) ● сврзници за искажување услов (<i>if, when</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> ● Составува потврдни реченици во <i>Future Simple Tense</i> за да искаже непланирана активност, ветување, решеност, намера или претпоставка која не се базира на факти. ● Препознава куси и долги потврдни и одречни форми на модалниот глагол <i>will</i> и соодветно ги применува во даден контекст. ● Применува инверзија на подмет и модалниот глагол <i>will</i> за да состави прашања во <i>Future Simple Tense</i>. ● Разликува бројни од небројни именки и користи соодветен израз за количество во прашални, потврдни и одречни реченици. ● Составува реченици со кои се генерализираат карактеристики на одредена група луѓе, животни, предмети, појави и го испушта членот пред именката. ● Препознава именки и јазични ситуации во кои именката не се членува. ● Користи модални глаголи (<i>should, ought to</i>) за да состави реченици со кои се дава совет. ● Препознава форма на условни дел-реченици и применува соодветно граматичко време за да изрази услов базиран на факт и реално остварлив услов. ● Поврзува две дел-реченици со сврзниците <i>if</i> и <i>when</i> за да состави сложена условна/временска реченица. ● Препознава форма на фразални глаголи и разликува значење на одреден број зачестени фразални глаголи со основа од глаголот <i>turn</i>.

<ul style="list-style-type: none"> ● фразални глаголи со основа од глаголот <i>turn</i> (<i>turn on, turn off, turn around, turn back, turn in, turn up, turn over, turn away, turn against</i>) ● увежбување на модалните глаголи за искажување заклучок базиран на дадените факти/конкретни информации 	<ul style="list-style-type: none"> ● Разликува значење на модалните глаголи <i>should/shouldn't must/mustn't</i>) и соодветно ги користи при искажување заклучок базиран на дадени факти/конкретни информации.
<p>г) Содржини за дискусија:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● животна средина и заштита на животните и нивните живеалишта ● споделување медиумски содржини на одговорен начин преку социјалните мрежи ● развивање свесност за демократска партиципација на младите во општеството: еко свесност и еко активизам ● Ден на планетата Земја (<i>Planet Earth Day- 22nd of April</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> ● Ја објаснува важноста за заштита на животната средина. ● Објаснува како се споделуваат медиумски пораки на социјалните мрежи на одговорен начин. ● Зборува за предизвиците во училишниот живот и учествува во групна работа за да состави ученичка иницијатива. ● Ја опишува еколошката состојба на своето населено место.
<p>Примери на активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● <i>Complete the dialogues</i> – Учениците ги довршуваат дијалозите за прикажаните илустрации. На пр. <i>A: The phone's ringing. B: I'll answer it.; A: I'm tired. B: I'll cook the dinner.</i> ● <i>Don't change the meaning</i> – учениците ги пишуваат дадените реченици повторно задржувајќи го истото значење. На пр. <i>I think Jim's birthday party is on Saturday. (have) - I think Jim will have his birthday party on Saturday.</i> ● <i>'Talk to Tilda'</i> – Учениците пишуваат кратко писмо во кое бараат совет за настаната ситуација. Писмата ги разменуваат со другарката/от до нив (Тилда), која/кој ги советува користејќи ги модалните глаголи <i>should / ought to</i>. На пр. <i>Dear Tilda, I've got a problem. I'm always tired and I haven't got much energy. What's your advice? Ema. – I think you should get more exercise.</i> ● <i>Good advice</i> – Учениците пишуваат реченици со <i>should</i> или <i>shouldn't</i> при што внимаваат да дадат добри совети. <i>You / look carefully before you walk across the road. – You should look carefully before you walk across the road.</i> 	

- *Article or no article* – Учениците ги дополнуваат празните места во текстот со соодветниот член. На пр. *There is plenty to see and do in and around Athens, both during the day and at X night. Visit X/the Acropolis, the most famous site in Athens; walk round the busy streets and buy X leather bags and jackets; go to X museums or spend time at the seaside.*
- *Recommendations role play* – Учениците келнери им препорачуваат на незадоволните клиенти други јадења / пиалози од менито. Додека учениците критичари на храна даваат препорака за посетениот ресторан. На пр. *A: I'm a vegetarian and I want a starter but I don't like soup. What starter should I choose? B: You should choose the tomato salad.; The food taste and quality are always great. You must dine in this restaurant.*
- *Weather forecast* – Учениците ги дополнуваат речениците со соодветниот збор додека го слушаат аудио записот за временската прогноза. На пр. *Tomorrow in the west and middle of the country the weather will be dry and cloudy.*
- *Match the idioms to their meanings* – Учениците ги поврзуваат идиомите со нивното значење. А потоа со истите составуваат реченици. На пр. *solid as rock = having a very strong basis; The door was solid as a rock; smooth as silk = very soft with no imperfections; Her skin was as smooth as silk.*
- *Everyday materials* – Учениците најнапред на претходно изготвениот наставен лист ги поврзуваат сликите со дадените зборови за да ги именуваат секојдневните материјали. Потоа го слушаат разговорот меѓу Марија и нејзините другари и искажуваат сопствено мислење базирано на факти/конкретни информации. На пр. *I know we mustn't waste water, so I try to be careful.*
- *My predictions* – Учениците пишуваат краток состав за тоа како би изгледала нивната омилена личност (актер/актерка, пејач/пејачка, спортист/спортистка) после педесет години. На пр. *He'll be seventy-five years old. He won't be as famous as now. He'll probably retire.*
What will happen? – Учениците ја прашуваат претскажувачката одредени прашања околу нивната иднина која им дава соодветни одговори. На пр. *Will I pass my History exam? Will I be successful?*
- *Complete the sentences* – На интерактивна табла се активира вежба во која учениците ги дополнуваат празните места со потврдната или одречната форма на глаголот *will*. На пр. *Everyone's very friendly, we will have a great time.; I will be there at 8:30. I won't forget.*
- *How much/many questions* - Учениците составуваат прашања за дадените одговори. На пр. *The Japanese eat 25.000 tons of fish a year. = How much fish do the Japanese eat?*

- *Choose the correct answer* – Учениците го подвлекуваат точниот одговор од понудените. На пр. *There aren't many / much car parks in the centre of Oxford.*; *Eating out is expensive here. There aren't any / some cheap restaurants.*
- *The Shopping List* – Учениците составуваат список за нивното неделно купување намирници составен од две колони, една за бројни, друга за небројни именки. Потоа со изразите за количество и именките во списокот составуваат реченици. На пр. *bell pepper = countable; Sarah uses bell peppers a lot when she cooks; sushi = uncountable; Sushi Co serves the best sushi in Skopje.*
- *Complete the postcard* – Учениците ги дополнуваат празните места во речениците со соодветниот член препознавајќи и јазични ситуации во кои именката не се членува. На пр. *Dear Mum, Dad and Peter, I'm having a wonderful time in X Paris. X France is beautiful and X French people are very polite and elegant. It's a pity I cannot speak the language but I've decided that I'm going to learn X French when I come back!*
- *Be careful quiz* - На учениците им се прикажуваат слики на луѓе во различни ситуации за кои тие треба да дадат совет со помош на соодветен модален глагол. На пр. *You're lost in the mountains. You haven't got a map. – You should find a river, then follow it.*
- *Complete the sentences* – Учениците ги дополнуваат речениците со соодветно граматичко време за да изразат условен факт. На пр. *if we recycle our rubbish, we'll help the environment. (recycle / help)*
- *Consequences* – Учениците се обидуваат да ја напишат причината за дадената последица. На пр. *If you _____, you'll be late for school.*
- *Choose the best answer* – Учениците ги дополнуваат дадените реченици со сврзници *If* или *When* и со точното време на глаголите во заграда. На пр. *I will come to you _____ I _____ (leave) school early. (I will come to you if I leave school early).*
- *Save the nature to save our life* – Учениците прво дискутираат на тема животна средина и заштита на животните и нивните живеалишта, а потоа изработуваат постер кој го истакнуваат во училишниот хол.
- *Social media bloggers* – На табла од една страна се прикачуваат слики на икони за различни социјални мрежи, а на друга прашања од типот *What social media do you use?; Are you the same person in social media as you are in real life?; Do you share photos?; Have you ever posted something that you regretted?* за разговорот да се насочи кон креирање и споделување медиумски содржини на одговорен начин преку социјалните мрежи. Се нагласуваат чекорите за одговорно користење на истите, а учениците во помали групи креираат и постираат “*Social media friendly*” текстови во училишниот блог.
- *How to Take Care of the Environment* - Учениците разменуваат совети за начини како можеме да помогнеме во грижата за животната средина и за нашата планета. Потоа во помали групи пишуваат идеи за подобрување на животната средина и просторот во кој живеат. На крај, идеите ги споделуваат усно со целото одделение и ја одбираат најдобрата за да состават

ученичка инцијатива која и ќе ја реализираат. На пр. *recycle, reuse, reduce, bring your own water bottle, take your own bags with you, respect nature, save water, turn off the light.*

- *Plastic pollution scavenger hunt* – Во знак на одбележување на Денот на планетата Земја, учениците го посетуваат училишниот двор/парк поделени во мали групи. Секоја група има задача да ја набљудува околината и на однапред подготвени илустрирани чек листи (plastic bottles, flowers, recycling bins for plastic, butterflies...) да го забележи точниот број на дадените целни предмети / суштества кои ги има во непосредната околина. Потоа, секоја група ги презентира предметите / суштествата што ги набљудувала, нивната зачестеност во природата и нивното корисно / штетно влијание врз планетата Земја.

- **Примери за читање со разбирање и/или зборување:**

Fresh summer salad

Ingredients:

3 tomatoes, diced

2 cucumbers, peeled and diced

1 red or yellow pepper, diced

1 small red onion, diced

1 cup crumbled feta cheese, several black olives, pitted and sliced

Dressing: 1/4 cup olive oil, 4 teaspoons lemon juice, 1 1/2 teaspoons dried oregano, salt and pepper to taste

Add tomatoes, cucumbers, pepper, and onion in a serving bowl. Gently add in feta cheese and olives. In a small bowl or cup blend together olive oil, lemon juice, oregano, and season with salt and pepper. Drizzle over salad and serve.

It's sunny outside but with a cool breeze.

It'll be a beautiful, boiling hot day again today, with temperatures in the thirties. The sunshine and cloudless blue skies will stay with us for the rest of the week.

There will be storm outbursts coming in from the north today, and they'll arrive mid morning. It'll be wet, windy and chilly. In the late afternoon, there will be stronger winds and storms with thunder and lightning.

Avoid using foam plates; they aren't biodegradable and will remain at the dump for hundreds of years. The deer's habitat is destroyed by commercial builders who cut down forests. Visitors stay in a ranch in the rainforest overlooking a volcanic lagoon.

She built bookshelves out of bricks and planks. The children like making houses of sticks and clay. Concrete is a mixture of sand and cement.

The contamination of the soil is due to nuclear waste. No matter where you go in Holland, you'll see windmills. The Amazon is suffering from deforestation, thanks to all of the trees that are being cut down there for lumber. Environmentalists say there is a high risk of pollution from the landfill site.

Many men, women and children are left by the wayside because of their skin colour or ethnic origin. By tradition, people play practical jokes on 1 April. That new lamp they've bought is pure kitsch.

When you go for your job interview, keep what I said in mind and you'll be fine. Please do your part by donating what you can to the organisation. I guess we all took it for granted that water would always be freely available.

She didn't do a cotton-picking thing all day! Jack's new girlfriend is very nice and beautiful, but she's as thick as a brick. Clothes make the man, Andy. If you show up to the interview wearing a T-shirt they're going to think you're a slob.

I will miss you when you move to another country. You'll feel better with this fresh orange juice. He will close the bookshop. She won't do the ironing. We won't go to the theatre. They will be here tomorrow. Will you come to the party?

There aren't many/much car parks in the centre of Oxford. Hurry up! We only have a few/a little time before the coach leaves. There are a few/any shops near the university. It costs a lot of/much money to give your children a good education. Have you got any coins for the vending machine? Yes, I've got a little/a few/few.

Honesty is the best policy. Man is a social animal. Mumbai is an enormous city. Apple makes sophisticated laptops. English is essential for travelling anywhere in the world. Animals are bred in captivity in the ZOO. He comes to work by taxi. Economics as a subject is very interesting. She will reach the town on Sunday. Summer is the best season for swimming. Christmas is celebrated in December across Western World. She goes to school in the morning. Italy faced heavy rainfalls and floods. He lives in Washington near Mount Rainier. They live in northern British Columbia.

You have a great job. You should/shouldn't change it. You ought to/shouldn't drink so much coffee. It's bad for your blood pressure. Do you think I should/ought to apply for a new job? My mother isn't feeling well, so I told her that she ought to/shouldn't go to the doctor.

If you don't tell her the truth, she will be very angry with you! If he rings the bell, the receptionist will come immediately. He will understand it if she explains the situation. Plants die if you don't water them. I won't mind if you want to use the car. If Ella has enough money she will buy a new car.

You can only go in if you've got your ticket. When I'm older, I'd love to be a dancer. You can drive if you're 18. When we go camping, we usually take two tents.

The teacher used a remote to turn off the lights. It's getting late - maybe we should turn back. Sorry, I'm super tired, I have to turn in. Turn in your uniform before you leave. This opportunity turned up at just the right time for me. The horrible smell made my stomach turn over. He promised to turn over a new leaf and study harder. Why did he suddenly turn against you? I thought you were best friends.

The doctor told Charlie that he shouldn't/mustn't drink too much alcohol. My mum thinks I must/mustn't/shouldn't spend so much money on clothes. "Twilight" is a really great book. You must/should read it soon.

Teens PRO Animals!

Here are some things teenagers can do to help protect the animals and the wildlife.

Volunteer – every animal welfare organisation really needs many volunteers, so get involved! You can collect things your local animal shelter needs, do a fundraiser or clean up a nearby habitat. Also, don't ever use animals in your science projects!

Be alert for signs for animal cruelty or neglect, i.e., extremely thin animals, flea or tick infested animals, hurt animals, animals left in a hot car or animals left without food, water or shelter.

Report animal cruelty and neglect as well as injured or stray animals to the proper Animal Control institutions.

Always respect the environment. Littering is not only ugly to look at, but it can also cause harm to animals.

Don't disturb wild animals, their homes or their nests. Never try to keep a wild animal as a pet and kindly ask others NOT to do so as well.

And finally, challenge the students in your class to think of the ways that can help wildlife and/or the environment. Discuss it together and try to come up with ways to end the homeless animal problem in this country. There are thousands of cats and dogs in shelters but sadly, only few of them will be lucky enough to find a new home.

Be a Digital citizen!

Digital citizenship is when we use the internet in a safe and responsible way.

As digital citizens, teenagers share and post comments, images and videos. They explore who they are and take action on topics they care about. Sometimes, not publishing your name when posting online can be a bonus – for example, if teenagers want to explore their identity or get help with issues they're worried or embarrassed about. Finally, the internet gives teenagers access to news and information, and many turn to the internet first to understand themselves and the world.

Respect for yourself and other people is important in all relationships, and it's no different when you're online. It means that you should treat online friends with respect, just like our face-to-face friends: don't create or forward rude emails, nasty images or text messages about someone else. Also refuse to take part in mean or negative online discussions about other people.

Here are some key messages that can help teenagers be safe and responsible online, while still having fun:

- *Be respectful – and expect respect.*
- *Protect your reputation.*
- *Protect your privacy.*
- *Think critically.*

5 Ways to be an Eco-friendly teenager

It is important to work really hard to become a more eco-friendly person. But often it isn't easy because we live in a wasteful society; especially when you're a teenager. So, here is a list of 5 tips of easy ways to become a little bit more environmentally friendly as a teenager.

1. PRINT DOUBLE SIDED

This is such a useful tip, especially when you print long essays or stories etc. You can save HALF the amount of paper you're usually using!

2. TAKE SHOWERS, NOT BATHS

If you take a 5–10-minute quick shower, instead of having a bath, you could save a lot of water every day! That is the same amount of water you will drink in about 40 days (not that you should be drinking bath water though!)

3. AVOID DISPOSABLE FOOD CONTAINERS

If you take a packed lunch or snack with you to school, try putting everything into Tupperware/plastic containers or some great lunchbox. Also you can carry around a reusable water bottle or flask with your chosen drink instead of buying new bottles of water/juice every day.

4. WALK/CYCLE INSTEAD OF USING PUBLIC TRANSPORT TO SCHOOL

We've all heard this one a million times before, but that's only because it's true. Did you know that by walking or biking to school you could save a lot of CO2 every year?

5. BE A SOURCE OF INSPIRATION!

Encourage your friends and family to be more aware about environmental issues; a lot of people think that just because we aren't directly feeling the effects of global warming, that it's never going to happen. Scientists predict that if we don't change our ways soon, global warming could be well underway by 2050. Individuals alone can't always make a difference, but lots of individuals working toward the same goals can. Get people involved!

Let's celebrate Planet Earth's Day with a nature scavenger hunt!

The best way to build appreciation for nature is getting out there and experiencing it. All you need for an outdoor scavenger hunt is paper, pencil and a clipboard. Leave room for the students to sketch their findings if they'd like. Enjoying nature comes as a bonus.

Here are a dozen ideas for your scavenger hunt:

- *three kinds of leaves*
- *a flower*
- *a spider web*
- *a smooth rock*
- *something to climb*
- *a seed*
- *moss*
- *a feather*
- *a squirrel*
- *something you can eat*
- *something that smells good, and*
- *something blue*

If you're sheltering in place, you can still go on an eco-friendly virtual field trip. Visit a Finnish forest or explore the Arctic without hopping on a flight (or off your couch).

ИНКЛУЗИВНОСТ, РОДОВА РАМНОПРАВНОСТ/СЕНЗИТИВНОСТ, ИНТЕРКУЛТУРНОСТ И МЕЃУПРЕДМЕТНА ИНТЕГРАЦИЈА

Наставникот обезбедува инклузивност преку вклучување на сите ученици во сите активности за време на часот. При тоа, овозможува секое дете да биде когнитивно и емоционално ангажирано преку користење на соодветни приоди (индивидуализација, диференцијација,

тимска работа, соученичка поддршка). При работата со учениците со попреченост применува индивидуален образовен план (со прилагодени резултати од учење и стандарди за оценување) и секогаш кога е можно користи дополнителна поддршка од други лица (лични и образовни асистенти, образовни медијатори, татори волонтери и професионалци од училиштата со ресурсен центар). Редовно ги следи сите ученици, особено оние од ранливите групи, за да може навремено да ги идентификува тешкотиите во учењето, да ги поттикнува и поддржува во постигнувањето на резултатите од учењето.

При реализација на активностите наставникот еднакво ги третира и момчињата и девојчињата при што води грижа да не им доделува родово стереотипни улоги. При формирање на групите за работа настојува да обезбеди баланс на основа на пол. При избор на дополнителни материјали во наставата користи илустрации и примери кои се родово и етнички/културно сензитивни и поттикнуваат родова рамноправност, односно промовираат интеркултурализам.

Секогаш кога е можно наставникот користи интеграција на темите/содржините/поимите при планирањето и реализацијата на наставата. Интеграцијата овозможува учениците да ги вклучат перспективите на другите наставни предмети во она што го изучуваат во овој наставен предмет и да ги поврзат знаењата од различните области во една целина.

ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценувањето на постигањата на учениците се врши врз основа на дадените стандарди за оценување со позитивно нагласување на постигнатиот напредок на учениците за владеење на јазикот, а не негативно истакнување на недостатоците. Бидејќи во осмо одделение по предметот англиски јазик учениците ги совладуваат сите четири јазични вештини: слушање со разбирање, читање со разбирање, говорење (говорна интеракција и продукција) и пишување (писмена интеракција и писмена продукција), наставникот/наставничката ги следи и оценува:

- усни одговори на прашања поставени од наставникот/-чката или од соучениците и учеството во куси дијалози со примена на усвоениот вокабулар;
- вербално и невербално реагирање по слушнат исказ;
- читање и разбирање на искази, дијалози и пасуси, едноставни текстови и лични писма, огласи, брошури, ознаки и известувања;

- правилно пишување на едноставни реченици, дијалози и пасуси, лично писмо, кус опис на личности, едноставна приказна и/или опишан минат настан, едноставен опис на теми од непосредното опкружување и кус едноставен состав на тема од личен интерес (креативно пишување).
- изработки (постери, илустрации, дневници, презентации);
- домашни задачи.

За секоја тема ученикот/ученичката добива бројчана сумативна оценка согласно постигнатите стандарди за оценување, односно колку ги/ја постигнал/а очекуваните резултати од конкретната тема. Бројчаната сумативна оценка се изведува како комбинација од резултатот постигнат на тест на знаење во комбинација со оценката за напредувањето констатирана преку различните техники на формативно оценување. Сумативното оценување е поврзано со определени периоди во наставната година (тримесечие, полугодие и крај на учебна година).

Почеток на имплементација на наставната програма	
Институција/ носител на програмата	Биро за развој на образованието
Согласно член 30, став 3 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 161/19 и 229/20) министерот за образование и наука ја донесе наставната програма по Англиски јазик за VIII одделение.	бр. _____ година <p style="text-align: right;">Министер за образование и наука, _____</p>